

Методичні вказівки з дисципліни
«Українська мова для слухачів
підготовчого відділення для
іноземних громадян». Говоріння.
Частина І.
Суспільна сфера спілкування

Міністерство освіти і науки України
Вінницький національний технічний університет

Методичні вказівки з дисципліни
«Українська мова для слухачів підготовчого
відділення для іноземних громадян».
Говоріння. Частина I.
Суспільна сфера спілкування

Вінниця
ВНТУ
2020

Рекомендовано до друку Методичною радою Вінницького національного технічного університету Міністерства освіти і науки України (протокол № 10 від 23 квітня 2020 р.)

Рецензенти:

О. В. Грищенко, кандидат філологічних наук, доцент

А. С. Стадній, кандидат філологічних наук, доцент

Методичні вказівки з дисципліни «Українська мова для слухачів підготовчого відділення для іноземних громадян». Говоріння. Частина I. Суспільна сфера спілкування / Уклад. І. Є. Зозуля, Ю. В. Поздрань, А. А. Слободянюк. – Вінниця : ВНТУ, 2020. – 72 с.

Матеріали, уміщенні в методичних вказівках, призначено для аудиторної та самостійної роботи студентів з дисципліни «Українська мова для слухачів підготовчого відділення для іноземних громадян», мають практичне спрямування, сприяють виробленню стійких комунікативних умінь і навичок правильної побудови усних висловлювань та використання граматичних конструкцій у суспільній сфері спілкуванні згідно зі Стандартизованими вимогами до рівнів владіння мовою A2 – B1.

Для іноземних студентів підготовчого відділення, 1-го та 2-го курсу закладів вищої освіти, викладачів.

Зміст

Передмова.....	4
Тема 1. Подорожі. Види транспорту. Готелі.....	6
Тема 2. Охорона здоров'я. Відвідування лікаря.....	13
Тема 3. Література.....	19
Тема 4. Театр. Кіно. Фільми. Вистави.....	24
Тема 5. Культура та традиції народів світу.....	29
Тема 6. Покупки. Відвідування магазинів.....	38
Тема 7. Визначні місця. Опис місцевості.....	47
Тема 8. Видатні люди.....	61
Відповіді до завдань.....	69
Список використаної літератури.....	70

Передмова

Методичні вказівки містять матеріали різної складності для розвитку та формування стійких мовленнєвих навичок монологічного й діалогічного мовлення в іноземних студентів підготовчого відділення та 1-го курсу навчання. Подано тексти та лексичні конструкції, які спрямовані на удосконалення комунікативних якостей мовлення студентів-іноземців на рівні навчання A2 – B1 та ознайомлення їх з комунікативними темами суспільної сфери (транспорт, здоров'я, мистецтво тощо).

Для вільного оволодіння мовою як іноземною необхідне досконале засвоєння чотирьох загальноприйнятих видів мовленнєвої діяльності: слухання (аудіування), говоріння, читання, письма. Оскільки в будь-якому акті комунікації беруть участь як мінімум двоє учасників і, відповідно, відбуваються два процеси (передача інформації та її сприйняття), то методисти розмежовують продуктивну та рецептивну мовленнєву діяльність. Продуктивну діяльність виконує мовець (продуцент). Рецептивна діяльність, яку здійснює слухач, читач, полягає у сприйнятті висловлювання, розпізнанні та осмисленні почутого чи прочитаного. Одним із продуктивних видів мовленнєвої діяльності є говоріння.

У методичних вказівках запропоновано різноманітні комунікативні завдання з метою практичного застосування різних видів мовленнєвої діяльності у процесі вивчення української мови як іноземної.

У процесі підбору завдань велику увагу приділено загальним методичним принципам навчання видів мовленнєвої діяльності, а саме:

- природність мовлення (наближення навчальних діалогів до життя, що відображене у лексико-структурній організації. Попри всю свою граматичну правильність, діалог для навчання мови як чужої є природним, «живим», невимушеним, розмовним – з неповними реченнями, словесними повторами, ситуативно зумовленими формулами і кліше);

- тематична організація матеріалу (кожна частина має свою провідну тему, якій підпорядкований лексичний матеріал);

- урахування комунікативних стратегій (іноземців потрібно навчати оперувати мовленнєвими засобами в різноманітних ситуаціях мовлення. Принцип ситуативності є одним із основних у комунікативному підході до навчання мови як іноземної. Ситуація є основою відбору та організації навчального матеріалу, способом презентації нового матеріалу, умовою формування навичок та розвитку вмінь).

Вправи, подані в методичних вказівках, поділяються на такі види:

- підготовчі вправи – спрямовані на активізацію мовного матеріалу. Після їх виконання у студентів мають бути сформовані навички оперування відповідними фонетичними, лексичними та граматичними елементами й цілими реченнями. Суть таких вправ – у багаторазовому і варійованому повторенні іншомовної форми, яка відповідає заданому змісту;

- мовленнєві вправи – спрямовані на активізацію мовного й мовленнєвого матеріалу з метою розв'язання комунікативних завдань, коли увага студентів зосереджується на змісті висловлювання, а не на його формі. Серед мовленнєвих вправ виділяють: запитання-відповіді (розгорнута відповідь на спеціальне питання); ситуативні (побудова висловлювання на основі навчально-мовленнєвої ситуації); репродуктивні (переказ прочитаного тексту за певним планом); дескриптивні (опис з опорою на ілюстративну наочність); ініціативні (рольові ігри);

- комунікативні вправи – призначені для навчання студентів створювати монологічні висловлювання у вигляді завершеного тексту. Вони складаються з комунікативного завдання викладача та продуктивного висловлювання студента. Комунікативне завдання мотивує висловлювання та визначає його обсяг. Комунікативні вправи поділяються на: дискутивні (монолог-роздум після отриманої інформації з коментарями, узагальненням, порівнянням, своїм ставленням до неї); композиційні (монолог-розвідь за певною темою з використанням ключових слів, прислів'їв, фразеологізмів, крилатих висловів, певних лексичних одиниць); інформаційні (монолог-повідомлення на професійну тему з низкою опорних словосполучень, які потрібно розгорнути в речення).

Подані практичні завдання покликані розвивати як монологічне, так і діалогічне мовлення іноземних студентів. Володіння монологічним мовленням передбачає вміння логічно та послідовно висловлювати думку з дотриманням лексичних, граматичних та орфоепічних норм літературної мови; уміння співвідносити власні висловлювання з заданою темою, з прослуханою або прочитаною інформацією; уміння застосовувати слуховий самоконтроль; уміння переконати, довести точку зору, пояснити, спростувати думку, описати факти, події тощо. Для монологічного мовлення характерні інформативна, переконувальна, експресивна та розважальна функції. Діалогічне мовлення виконує інші комунікативні функції, зокрема: повідомлення інформації; пропозиції, прийняття / неприйняття запропонованого; обмін судженнями / думками / враженнями; обґрунтування своєї точки зору. Кожна з цих функцій має власні специфічні мовні засоби й домінує у відповідному типі діалогу.

До найважливіших умов, що становлять основу мовленнєвої компетенції іноземного студента, належать здатність адекватно сприймати діалогічне мовлення на слух, вести діалог із дотриманням вимог українського мовленнєвого етикету. Тому вдосконалення й розвиток монологічного та діалогічного мовлення студентів займає чи не найважливіше місце під час вивчення української мови як іноземної. Завдання, подані у пропонованих методичних вказівках, сприятимуть появі верbalного стимулу, що активізує процес навчання й засвоєння студентами-іноземцями лексичного та граматичного матеріалу.

ТЕМА 1. ПОДОРОЖІ. ВИДИ ТРАНСПОРТУ. ГОТЕЛІ

Слова і словосполучення до теми

подорож	адміністратор	колія
подорожувати	персонал	платформа
мандрівка	обслуговування	зал очікування
мандрювати	передоплата	довідка
мандрівник	валюта	камера схову
поїздка	вартість	багаж
відпочинок (зимовий / літній)	зручності	валіза
гірськолижний курорт	телебачення (кабельне / супутникове)	каса
туристична база	кондиціонер	квиток
молодіжний табір	послуги	пасажир
санаторій	прання	посадка
готель	прасування	місце
хостел	розвага	станція
номер у готелі (одномісний / двомісний, люкс / напівлюкс / стандартний)	додаткова оплата	зупинка
ліжко-місце в хостелі	безкоштовний	літак
зупинятися на ніч	приємний	відлітати ≠ прилітати
ночувати	комфортний	приземлюватися
ночівля	зручний	термінал
проживання	просторий	транспорт (сухопутний / водний / повітряний)
дoba проживання	залізничний вокзал	автобус
поселення ≠ виселення	автовокзал	таксі
поселити ≠ виселити	аеропорт	трамвай
в'їзд ≠ виїзд	морський порт	тролейбус
зарезервувати	потяг = поїзд	метро
забронювати	вагон (купейний / плацкартний)	маршрутне таксі (маршрутка)
орендувати	полиця (верхня / нижня)	автомобіль
рецепція	прибувати ≠ відбувати	корабель

Варіант 1

Завдання 1. Прочитайте текст. Розкажіть про свою останню подорож: куди Ви їздили, з ким, на скільки днів, де проживали, що бачили, що Вам сподобалося найбільше і що не сподобалося, чому.

Моє ім'я Аманда. Я дуже люблю подорожувати. Коли я жила в Еквадорі, то відвадала дуже багато цікавих місць. Зараз я живу в Україні і хочу знати про цю країну все. Я намагаюся щотижня кудись поїхати. Я ще ніколи не була в Карпатах, тому дуже хочу на зимові канікули поїхати на гірськолижний курорт Буковель. Зазвичай я ночую у своїх друзів, але ніхто з моїх товаришів не живе в Буковелі, тому мені доведеться ночувати в готелі.

Взимку в Карпатах відпочиває дуже багато українських та іноземних туристів, тому дуже важко знайти житло. Я вирішила зарезервувати номер у готелі ще перед поїздкою. Це можна зробити по телефону або через інтернет. Мене цікавить недорогий одномісний номер з усіма зручностями. Я хочу, щоб у номері було все необхідне: душ, туалет, м'яке ліжко, шафа для одягу, телевізор та невеликий холодильник для продуктів та напоїв.

В інтернеті на сайті я знайшла багато різних готелів. Найбільше мені сподобався готель «Говерла». Таку саму назву має найвища гора Карпат. Це новий сучасний будинок із власною територією та садом. У готелі є двадцять номерів люкс, сорок номерів напівлюкс і тридцять звичайних номерів. В окремому корпусі розміщені ресторани, нічний клуб, спортивний зал та критий басейн.

Я зателефонувала до адміністратора і дізналася, що доба проживання в одномісному номері зі зручностями коштує 400. Це дорого, але у вартість входить сніданок і вечірня. Також можна користуватися басейном та спортивним залом. У готелі є безкоштовний інтернет, мені це потрібно, тому що кожного дня я телефоную мамі. Мене все влаштовує, тому я зарезервувала номер на 4 дні.

На Буковель я приїхала поїздом о 10 годині ранку. До готелю я доїхала на таксі за 80 гривень. В адміністратора я запитала про зарезервоване місце на ім'я Аманди Лопес. Мій номер уже був готовий до проживання. Адміністратор дав мені ключ від кімнати № 28 і повідомив, коли сніданок та вечірня. Мій номер розташований на другому поверсі, він зручний та стильно оформленій, тому дуже сподобався мені.

Завдання 2. Прочитайте діалог. З'ясуйте значення невідомих слів та словосполучень. Зверніть увагу на те, що запитують та відповідають співрозмовники. Розіграйте аналогічний діалог зі своїми одногрупниками.

- Добрий день! Я хочу купити квиток на потяг до Києва.
- Добрий день! На коли Ви хочете квиток?
- На вісімнадцяте січня.

- О котрій годині Ви плануєте їхати?
- Мені потрібно до 12 години бути в Києві.
- Добре, я зрозуміла. О 6:40 є потяг Рахів – Київ, він прибуває до Києва о 10:23. Також о 7:15 є швидкий потяг Львів – Київ, він прибуває до Києва о 9:44.
- Тоді краще нехай буде о 6:40.
- Добре. Ви хочете їхати у плацкартному вагоні чи в купе?
- У плацкартному вагоні.
- На верхній чи нижній полиці?
- На нижній.
- Добре. Скажіть мені, будь ласка, Ваше прізвище та ім'я.
- Мене звати Бакер Омар.
- У Вас є студентський квиток?
- Ні, з собою немає. А чому Ви запитуєте?
- Квиток на потяг буде дешевшим, якщо Ви маєте студентський квиток.
- На жаль, я забув його в гуртожитку. Але не проблема, нехай буде повна вартість.
- Добре. Тоді я даю Вам квиток на вісімнадцяте січня до Києва на 6:40, восьмий вагон, одинадцяте місце.
- Скажіть, будь ласка, скільки коштує квиток?
- Сто тридцять чотири гривні. Вам потрібен квиток назад?
- Ні, дякую! Ось гроші за квиток.
- Ось Ваша решта. Не забудьте, що під час посадки в потяг із собою потрібно мати паспорт.
- Так, дякую! Скажіть ще, будь ласка, з якої колії буде відбувати потяг?
- Номер колії оголосять перед приїздом потяга.
- Добре. Спасибі. До побачення!
- До побачення! Щасливої дороги!

Завдання 3. Уявіть, що Ви збираєтесь в подорож і можете взяти з собою лише 5 речей. Що Ви візьмете? Поясніть, чому.

Завдання 4. Подивіться на картинку. Опишіть її, розкажіть про місце, людей, їхні вік, зовнішність і професію, подію / ситуацію тощо. Складіть не менше 6 речень.

Використовуйте фрази:

На картинці я бачу...

На передньому плані зображенено...

На задньому плані я бачу...

Я думаю, що це відбувається (де?)...

На мою думку, ці люди... (хто? що роблять?)

Завдання 5. Розкажіть, яким видам транспорту Ви надаєте перевагу під час подорожей влітку та взимку, чому? Куди зазвичай Ви їздите, на скільки днів?

Завдання 6. Чи згодні Ви з думкою Анатоля Франса про подорожі? Свою відповідь аргументуйте.

«Подорожі навчають більше, ніж будь-що інше. Іноді один день, проведений в інших місцях, дає більше, ніж десять років життя вдома».

Анатоль Франс

Завдання 7. Чи згодні Ви з думкою Едгара Аллана По про транспорт? Свою відповідь аргументуйте.

«Ніякий транспорт не буде попутним, якщо не знаєш, куди йти».

Едгар Аллан По

Завдання 8. Подивіться уважно на картинки. Порівняйте їх за таким планом:

- що зображено на першій картинці;
- що зображено на другій картинці;
- чим вони схожі;
- чим вони відрізняються;
- зробіть висновок.

Використовуйте фрази:

На першій картинці я бачу ...

На другій картинці зображене ...

Обидві картинки схожі тим, що ...

Картинки відрізняються тим, що ...

Картина 1

Картина 2

Варіант 2

Завдання 1. Проблемна ситуація: де краще зупинятися під час бюджетної подорожі в іншій країні: у готелі, хостелі чи орендувати квартиру? Проаналізуйте переваги та недоліки кожного з цих варіантів житла.

Ви можете побудувати свою відповідь так:

- формулювання власної думки;
- пояснення своєї позиції;
- аргументування, наведення прикладів;
- висновки.

Завдання 2. Рольова гра.

Ви приїхали в нове місто й хочете орендувати автомобіль. Скажіть, який автомобіль Ви хочете, на скільки днів. Запитайте про вартість оренди за добу. Повідомте свої анкетні дані, номер телефону, адресу місця проживання в новому місті. Дізнайтесь умови оренди та правила користування автомобілем, до котрої години Ви маєте його повернути.

Завдання 3. Подивіться на картинку. Опишіть її, розкажіть про місце, людину, її вік, зовнішність і самопочуття, подію / ситуацію тощо. Складіть не менше 6 речень.

Використовуйте фрази:

На картинці я бачу...

Я думаю, що це відбувається ... (Де?)

На мою думку, ці люди... (Хто вони? Які вони? Що вони роблять?)

Картинка 1

Завдання 4. Складіть розповідь за картинками (до 20 речень).

Картинка 1

Картинка 2

Картинка 3

Картинка 4

**Завдання 5. Як Ви розумієте вислів Карло Гольдоні про подорожі?
Чи згодні Ви з ним? Свою відповідь аргументуйте.**

«Розумний мандрівник ніколи не зневажає свою власну країну».
Карло Гольдоні

Завдання 6. Рольова гра.

Ви збираєтесь у подорож на море, тому Вам потрібно замовити номер в готелі. Запитайте, чи є вільні номери в готелі. Назвіть дати, коли Ви хочете проживати там. Повідомте, який номер Ви хочете, що там має бути. Запитайте, яка вартість доби проживання в потрібному Вам номері, чи включене харчування до вартості номера. Дізнайтесь, які додаткові послуги можна отримати в готелі.

ТЕМА 2. ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я. ВІДВІДУВАННЯ ЛІКАРЯ

Слова і словосполучення до теми

хвороба	груди	блювати
здоров'я	легені	рана
хворий	живіт	алергія
здоровий	серце	рентген
хворіти	нирки	діагноз
одужувати	шлунок	самопочуття
лікар	печінка	самолікування
пацієнт	біль	показання
медбрать	боліти	протипоказання
медсестра	температура	слабкість
лікувати	мати температуру	стрес
лікуватися	міряти температуру	імунітет
лікарня	кашель	вакцина
кабінет	кашляти	аптека
палата	нежити	аптекар
швидка допомога	запалення легень	рецепт
викликати швидку допомогу	застуда	знеболювальний засіб
обстеження	застудитися	таблетки
обстежувати	грип	пігулки
скарга	ангіна	краплі
симптом	тиск	сироп
внутрішні органи	аналіз крові	мазь
голова	нудота	шприц
вухо	роздад шлунка	укол
горло	отруїтися	побічна дія

Варіант 1

Завдання 1. Прочитайте текст. Розкажіть про те, як Ви хворіли останнього разу. Дайте поради своїм товаришам в Україні, що потрібно робити для того, щоб не хворіти.

Три тижні тому я захворіла. Коли я прокинулася вранці, то почувала себе жахливо. У мене був страшний головний біль, закладений ніс і біль у м'язах. Я поміряла температуру – вона була 39 градусів, тому я вирішила викликати лікаря. Через дві години до мене прийшла лікарка. Вона слухала моє серце й легені, оглядала горло та міряла мою температуру. Температура стала ще вищою. Я сказала лікарці, що відчуваю слабкість і дуже втомилася. Вона пояснила мені, що це грип, і порадила залишатися в

ліжку і пити багато води, соку або чаю з лимоном. Вона також прописала мені багато таблеток, які мені доводилося приймати два рази на день. Мені заборонили виходити на вулицю. Сидіти вдома було дуже нудно, основними розвагами для мене були фільми, гра в комп'ютерні ігри та спілкування в соціальних мережах.

Я хворіла десять днів, хоча вже на п'ятий день почувала себе набагато краще. Коли я одужала, то зрозуміла, що хворіти погано. Тому я вирішила, що краще слідкувати за своїм здоров'ям, ніж потім лежати на дивані і пити багато ліків.

Завдання 2. Прочитайте діалог. З'ясуйте значення невідомих слів та словосполучень. Зверніть увагу на те, що запитує і робить лікар, і на те, що відповідає пацієнт.

- Добрий день, лікарю!
- Добрий день! Сідайте, будь ласка на стілець. Розповідайте, що Вас турбує?
- Кілька днів тому я змерз у ноги і в мене почався нежить. Я не приймав жодних ліків, тому що сподівався на те, що нежить сам мине. Але від сьогоднішньої ночі я почиваю себе набагато гірше.
- А що конкретно у Вас болить?
- Власне кажучи, я відчуваю втому і біль у всьому тілі, але дуже сильно болить горло і трохи вуха. Крім цього, я ще й жахливо кашляю!
- У Вас висока температура? Ви міряли?
- Так, вранці я поміряв температуру, то була 39 градусів.
- А голова у Вас не болить?
- Ні.
- Добре, я хочу оглянути Вас. Спочатку хочу подивитися Ваше горло. Я буду легенько натискати, а Ви скажіть, де буде сильно боліти.
- Ай! Тут дуже болить.
- Будь ласка, відкрийте рот і скажіть «А-а-а»... Тепер, будь ласка, роздягніться до пояса, мені потрібно Вас послухати. Глибокий вдих! Видих! А зараз не дихайте! Дихайте! Усе зрозуміло. У Вас застуда та легка форма бронхіту.
- Це щось серйозне?
- Поки що ні, але хвороба – це завжди погано для організму, тому я радив би Вам на кілька днів постільний режим. Я випишу Вам мазь, щось проти кашлю та ліки для зміцнення імунітету. Вам потрібно також пити якомога більше трав'яних чаїв та постійно міряти температуру. Якщо за два дні Вам не стане краще, то прийдете до мене ще раз на прийом.
- Добре, лікарю, обов'язково. Дякую Вам!
- Одужуйте!

Уявіть, що лікування не допомогло пацієнтові, тому через 2 дні він змушений ще раз прийти на прийом до лікаря. Побудуйте власний зразок діалогу.

Завдання 3. Подивіться на картинку. Опишіть її, розкажіть про місце, людей, їхні вік, зовнішність і професію, подію / ситуацію тощо. Складіть не менше 6 речень.

Використовуйте фрази:

На картинці я бачу...

Я думаю, що це відбувається (Де?)...

На мою думку, це сталося, тому що...

Картинка 1

Завдання 4. Подивіться уважно на картинки. Порівняйте їх за таким планом:

- що зображенено на першій картинці;
- що зображенено на другій картинці;
- чим вони схожі;
- чим вони відрізняються;
- зробіть висновок

Використовуйте фрази:

На першій картинці я бачу ...

На другій картинці зображенено ...

Обидві картинки схожі тим, що ...

Картинки відрізняються тим, що ...

Картина 1

Картина 2

Варіант 2

Завдання 1. Проблемна ситуація: якщо Ви будете себе погано почувати, то звернетесь до лікаря чи будете лікуватися самостійно?

Ви можете побудувати свою відповідь так:

- формулювання власної думки;
- пояснення своєї позиції;
- аргументування, наведення прикладів;
- висновки.

Завдання 2. Рольова гра.

Запишіться на прийом до лікаря по телефону (привітайтеся; поясніть, що Вас турбує; до якого лікаря Ви хочете на прийом; узгодьте дату та час прийому; дізнайтесь адресу та графік роботи лікарні).

Завдання 3. Подивіться на картинку. Опишіть її, розкажіть про місце, людину, її вік, зовнішність і самопочуття, подію / ситуацію тощо. Складіть не менше 6 речень.

Використовуйте фрази:

На картинці я бачу...

Я думаю, що це відбувається (де?)...

На мою думку, це сталося, тому що...

Картинка 1

Завдання 4. Рольова гра.

Ви прийшли в аптеку купити ліки (запитайте, чи можна купити потрібні Вам ліки без рецептів; поцікавтеся, чи є схожі, але дешевші ліки; уточніть, який термін придатності ліків та чи мають вони побічні дії; запитайте про спосіб прийому ліків).

Завдання 5. Складіть розповідь за картинками (до 20 речень).

Картинка 1

Картинка 2

Картинка 3

Картинка 4

Завдання 6. Прочитайте подані вислови. Як Ви їх розумієте. Свою відповідь аргументуйте.

- 1) «Усі здорові люди люблять життя» (Г. Гейне);
- 2) «Здоров'я – не все, але все без здоров'я – ніщо» (Сократ);
- 3) «Дев'ять десятих нашого щастя залежить від здоров'я» (А. Шопенгауер);
- 4) «Здоров'я не цінують, поки не приходить хвороба» (Т. Фуллер);
- 5) «Умовою щастя є здоров'я» (Л. М. Толстой).

ТЕМА 3. ЛІТЕРАТУРА

Слова і словосполучення до теми

література	автор	жанр
проза	презентація книги	зарубіжний
поезія	головний герой	всесвітньовідомий
роман	сюжет	бестселер
повість	книга	класика
вірш	збірник поезій	афоризм
письменник	том	ліричний
поет	цитата	драматичний

Варіант 1

Завдання 1. Прочитайте текст про найвідомішого українського письменника Тараса Григоровича Шевченка. Підготуйте розповідь про найвідомішого письменника Вашої країни.

Тарас Шевченко

Тарас Григорович Шевченко народився 9 березня 1814 р. у селі Моринцях Черкаської області. Батьки Шевченка були кріпаками.

У восьмирічному віці батько віддав Тараса до школи. Коли Тарасу було 9 років, померла його мати. У 1825 році помер і батько. Малий Тарас деякий час жив у дядька, що став опікуном сиріт. Тут він працював разом із наймитами. З ранніх років Тарас цікавився народною творчістю, він вмів читати і писати. У хлопця рано виявився талант до малювання.

Восени 1829 року разом з обслугою пана Енгельгардта Шевченко виїхав до міста Вільно. Пан побачив талант хлопця до малювання і віддав його вчитися до досвідченого майстра. У 1831 році сімнадцятирічний Шевченко переїхав до Петербурга. Там він навчався малюванню та познайомився з багатьма відомими художниками. Вони стали хорошиими друзями.

У квітні 1837 року відомий художник Карл Брюллов намалював портрет Жуковського, який потім був розіграєний у лотереї за 2500 карбованців. За ці гроші друзі викупили Тараса Шевченка з кріпацтва. Так він став вільною людиною.

Крім малювання Тарас Шевченко захоплювався поезією. Він почав писати вірші ще юнаком. У 1840 р. вийшов у світ перший збірник віршів Шевченка під назвою «Кобзар».

Життя Шевченка було тяжким. Він був арештований і засланий до Сибіру на десять років через свої погляди. Він написав багато віршів, у яких переплелися любов, смуток, біль, захоплення, розчарування, туга, віра у краще майбутнє українського народу.

Тарас Шевченко помер у Санкт-Петербурзі 10 березня 1861 р. Спочатку поета поховали у Петербурзі в Росії. Але пізніше друзі Шевченка виконали його заповіт і перевезли тіло поета в Україну. Зараз його могила знаходиться в Каневі на Чернечій горі (сучасна назва – Тарасова гора) біля Дніпра.

Завдання 2. Прочитайте діалог. З'ясуйте значення невідомих слів та словосполучень. Зверніть увагу на те, що запитують і відповідають консультант та покупець.

- Доброго дня! Чи можу я Вам чим-небудь допомогти?
- Доброго дня! Мені потрібна якась цікава для моєї подруги. Вона дуже любить читати, а завтра її день народження, тому я вирішив подарувати їй книгу.
- Давайте, я Вас проведу. Можливо Ви шукаєте конкретну книгу?
- Дякую! Ні, я не знаю, що конкретно купити. Можливо, Ви мені щось порадите?
- Так, звичайно! Який жанр літератури подобається Вашій подрузі?
- Вона любить читати пригодницькі та психологічні романи.
- Я зрозуміла, тоді ходімо до цієї полиці. Скажіть ще, будь ласка, це має бути український письменник чи зарубіжний?
- Український.
- Добре! Ми можемо підібрати для Вас щось із класики чи із сучасних авторів. Що їй більше подобається.
- Я думаю, що краще нехай буде сучасний автор, тому що класичну літературу вона вивчає в університеті. Моя подруга хоче бути викладачем мови та літератури.
- О, це дуже гарна професія. Ось на цій полиці багато романів сучасних українських письменників. Ви можете почитати анотації до книг та обрати найцікавішу.
- Так, але я ще, на жаль, не ідеально знаю українську мову і не можу оберітися, будь ласка, якусь книгу на Ваш смак. Я Вам довіряю.
- Тоді я пропоную купити Вам роман дуже відомої сучасної української авторки Люко Дашвар. Найбільше мені подобається «Мати все». Я сподіваюся, що Вашій подрузі теж сподобається.
- Дуже Вам вдячний! А де у вас каса?
- Прямо, а потім ліворуч. Чекаємо Вас у нашому магазині ще!
- Обов'язково завітаю. На все добре!

Завдання 3. Подивіться на картинку. Опишіть її, розкажіть про місце, людей, їхні вік, зовнішність і професію, подію / ситуацію тощо. Складіть не менше 6 речень.

Використовуйте фрази:

На картинці я бачу...

*Я думаю, що це відбувається (Де?)...
На мою думку, цей чоловік... (Хто? Що робить?)*

Картинка 1

Завдання 4. Якщо б у Вас була можливість стати героєм будь-якої книги, ким би Ви стали? Чому? Чим цей герой Вам подобається? Які риси характеру цього героя Ви б хотіли мати в себе?

Завдання 5. Подивітесь уважно на картинки. Порівняйте їх за таким планом:

- що зображено на першій картинці;
- що зображено на другій картинці;
- чим вони схожі;
- чим вони відрізняються;
- зробіть висновок

Використовуйте фрази:

На першій картинці я бачу ...

На другій картинці зображене ...

Обидві картинки схожі тим, що ...

Картинки відрізняються тим, що ...

Картинка 1

Картинка 2

Варіант 2

Завдання 1. Проблемна ситуація: як Ви вважаєте, що цікавіше – читати книги чи дивитися фільми за мотивами книг?

Ви можете побудувати свою відповідь так:

- формулювання власної думки;
- пояснення своєї позиції;
- аргументування, наведення прикладів;
- висновки.

Завдання 2. Рольова гра.

Поговоріть зі своїм другом, поцікавтесь, яку книгу він прочитав останньою; яка назва книги та хто її автор; чому він прочитав саме цю книгу; хто головний герой цієї книги, який він; що йому найбільше сподобалося у книзі; яка тема та ідея твору. Порадьте своєму другові прочитати іншу книгу, поясніть, чим вона цікава.

Завдання 3. Подивіться на картинку. Подумайте, герой якого твору Ви впізнаєте, хто автор цього твору, як звати цих героїв, які вони, як Ви до них ставитесь. Складіть не менше 6 речень.

Використовуйте фрази:

На картинці я бачу...

Я думаю, що це...

На мою думку, вони...

Картинка 1

Завдання 4. Візьміть інтерв'ю у свого улюблена письменника. Підготуйте перелік питань (не менше 10).

ТЕМА 4. КІНО. ТЕАТР. ФІЛЬМИ. ВИСТАВИ

Слова і словосполучення до теми

театр	головний герой	сцена
кінотеатр	супергерой	ряд
актор / актриса	грати роль	місце
режисер	зніматися у фільмі	балкон
фільм (пригодницький, романтичний, мелодрама, трилер, комедія, бойовик, фільм жахів)	головна роль	партер
вистава (драма / трагедія / комедія)	роль другого плану	декорація
перегляд	сюжет фільму	саунд-трек до фільму
враження	спецефект	персонаж

Варіант 1

Завдання 1. Прочитайте текст. З'ясуйте значення невідомих слів та словосполучень. Підготуйтесь відповісти на питання після тексту.

Пам'ятаєте відчуття, коли після перегляду фільму хочеться просто відразу змінювати своє життя, робити його кращим, цікавішим? Кіно – це не лише спосіб випасті з реальності на дві години. Хороший фільм здатен змінити щось у людині, надихнути на вчинки, на які довго не наважувалися, підштовхнути до нового, невідомого, навіть покращити рівень владіння мовою. Тому пропонуємо прочитати цитати з відомих фільмів, які надихають і мотивують:

1) «Ніколи не дозволяй комусь говорити тобі, що ти не здатен щось зробити. Навіть мені. Гаразд? Ти mrієш, тож будь готовий захищати свою mrію. Люди не можуть робити щось самотужки, але вони хотіть сказати тобі, що і ти не можеш цього зробити. Якщо ти хочеш чогось, рухайся до нього» (фільм «У гонитві за щастям»);

2) «Великими людьми не народжуються – ними стають» (фільм «Хрещений батько»);

3) «Деякі люди не можуть повірити в себе, доки у них не повірить хтось інший» (фільм «Розумник Вілл Хантінг»);

4) «Життя рухається досить швидко. Якщо ви не зупиняєтесь, щоб роззирнутися довкола, то одного разу можете пропустити його» (фільм «Феріс Б'юлер бере вихідний»);

5) «Людину визначають не якості, закладені в ней від природи, а лише її особистий вибір» (фільм «Гаррі Поттер і таємна кімната»).

- Який вислів сподобався Вам найбільше? Чому?
- Які з цих фільмів Ви бачили? Чи сподобалися вони Вам?
- Пригадайте свою улюблена цитату з фільму.

Завдання 2. Прочитайте текст «Мій улюблений фільм». Підготуйтесь розповісти про Ваш улюблений фільм за таким зразком.

«Хатіко» – мій улюблений фільм

Мені дуже подобається дивитися фільми. Я часто ходжу в кінотеатр з батьками або друзями. Зазвичай мені подобаються історичні або пригодницькі фільми. Мама любить кіно про любов, а тато – про супергероїв. Але є один фільм, який зачепив нас всіх. Ніхто не залишився байдужим. Цей фільм називається «Хатіко». Минулих вихідних ми всією сім'єю дивилися його на комп'ютері. В основі сюжету фільму лежить зворушлива історія про справжню дружбу між людиною та собакою. Цей фільм заснований на реальних подіях. Ніде й ніколи я не зустрічав нічого подібного.

Одного разу чоловік на ім'я Паркер знайшов на залізничній станції цуценя породи акіта-іну. Це було маленьке міле цуценятко, дуже кмітливе. Але дружина Паркера була проти собаки в будинку, тож він чесно намагався знайти для нього господарів. Але дружина Паркера бачила, як він полюбив це цуценя, тому дозволила залишити його вдома. Пса назвали Хатіко.

Хатіко став вірним і відданим другом, він більше всіх любив Паркера. Вони проводили багато часу разом. Пес проводжав свого друга до станції, коли той їхав до університету читати лекції. Увечері він зустрічав електричку, у якій Паркер повертається додому. Для них це було традицією. Так тривало протягом довгого часу, поки не сталося непоправне.

Паркер помер на лекції від серцевого нападу. Хатіко, як і завжди, прийшов його зустрічати, але ніхто не приїхав. З цього моменту починається найсумніша частина історії. Сім'я Паркера намагалася взяти собаку до себе в будинок. Але він пішов звідти та оселився на станції, де постійно чекав свого друга. Пес прочекав його десять років і помер на цьому місці. Це стало прикладом нескінченної відданості та любові.

Фільм «Хатіко» справив на мене незабутнє враження, особливо від того, що ця історія трапилася в реальності. Скажу чесно, мені важко було стримувати слізози, коли фільм закінчився. Не впевнений, що подібний жанр мені подобається, тому що протягом наступного дня я ходив пригнічений. Але «Хатіко» назавжди залишився в моєму серці, тому відтепер це мій улюблений фільм.

Завдання 3. Подивіться на картинку. Подумайте, герой якого фільму Ви впізнаєте, як звати цих героїв, які вони, як Ви до них ставитесь. Складіть не менше 6 речень.

Використовуйте фрази:

На картинці я бачу...

Я думаю, що це...

На мою думку, вони...

Картинка 1

Завдання 4. Поясніть, як Ви розумієте поданий вислів Шекспіра. Чи згодні Ви з ним? Свою відповідь аргументуйте.

«Весь світ – театр, а люди в ньому – актори».

Вільям Шекспір

Завдання 5. Проведіть дослідження на тему «Улюблені фільми та актори сучасної молоді».

Опитайте кожного зі своїх одногрупників за такими питаннями:

- Який жанр фільмів найбільше подобається? Чому?
- Який улюблений фільм? Чому?
- Хто улюблений актор та актриса? Чому?

Опрацюйте отриману інформацію та зробіть висновок: які жанри фільмів є найулюбленишими, чому саме такі; визначте найпопулярніший фільм, якщо це можливо; назвіть найулюблених акторів ваших друзів; висловіть свою думку, у чому секрет популярності цих людей.

Варіант 2

Завдання 1. Проблемна ситуація: як Ви вважаєте, що цікавіше – фільм чи вистава?

Ви можете побудувати свою відповідь так:

- формулювання власної думки;
- пояснення своєї позиції;
- аргументування, наведення прикладів;
- висновки.

Завдання 2. Рольова гра.

Запросіть свого друга чи подругу в кінотеатр або театр. Скажіть, який фільм (вистава) Ви хочете продивитися; поясніть, чому; розкажіть про нього (короткий сюжет, хто головні герої, хто знімався у фільмі); повідомте дату та час сеансу; узгодьте місце та час зустрічі; домовтесь, хто купить квитки.

Завдання 3. Візьміть інтерв'ю у свого улюбленого актора чи актриси. Підготуйте перелік питань (не менше 10).

Завдання 4. Уявіть дві ситуації:

а) якби Ви були режисером, то який фільм хотіли б зняти? Про що? Чому саме такий? Кому б із Ваших друзів та одногрупників Ви запропонували зіграти роль у цьому фільмі? Чому?

б) якби Ви були актором (актристою), то яку роль хотіли б зіграти? Чому саме таку? Ви б хотіли бути позитивним чи негативним персонажем? Чому? Яку місію Ви б хотіли виконати?

Завдання 5. Подивіться уважно на картинки. Порівняйте їх за таким планом:

- що зображено на першій картинці;
- що зображено на другій картинці;
- чим вони схожі;
- чим вони відрізняються;
- зробіть висновок.

Використовуйте фрази:

На першій картинці я бачу ...

На другій картинці зображене ...

Обидві картинки схожі тим, що ...

Картинки відрізняються тим, що ...

Картина 1

Картина 2

ТЕМА 5. КУЛЬТУРА ТА ТРАДИЦІЇ НАРОДІВ СВІТУ

Слова і словосполучення до теми

свято	святкувати	вважатися
традиція	звертати увагу	ображати
звичай	вітати	веселитися
гість (гості)	зустрічати гостей	використовувати
господар (господиня)	описувати	незвичний
народ	дарувати	важливий
світ	рекомендувати	один одного
привітання	прийнято (не прийнято)	влаштовувати вечірки

Варіант 1

Завдання 1. Прочитайте текст «Цікаві звичаї та традиції народів світу». Розкажіть про найцікавіші традиції Вашої рідної країни.

У африканському племені Масаї люди вітають один одного стрибками. Що вище Ви стрибнете, то більшу повагу проявите.

У США не прийнято платити в ресторані за жінку. Вважається, що так чоловіки підкреслюють свою фінансову перевагу. У США, крім оплати рахунку, не прийнято ще багато чого: відкривати жінці двері, допомагати що небудь донести – вважається, що так чоловік показує свою перевагу; а також робити компліменти з приводу зовнішності тощо.

У Китаї прийнято «плямкати» у гостях, а інакше господарі можуть вважати свої страви несмачними. Безшумно їсти в Китаї – образити господарів і кухарів. А заляпана соусами скатертина після їжі – підтвердження того, що ви їли з апетитом і вам було смачно. Також у Китаї не прийнято приносити квіти господині будинку. Вважається, що цим гості підкреслюють, що будинок настільки некрасивий, що потрібно приносити прикраси з собою, тобто квіти. У Китаї дарувати щось пов’язане з числом 4 – просто кошмарний вчинок . 4 – символ смерті , там навіть поверхі йдуть 1-2-3-5-6-7-9

У Норвегії не прийнято робити багато компліментів в обличчя, хвалити (крім своїх близьких) – це вважається лестощами, така людина багато втрачає в суспільстві. Не прийнято цікавитися, чим хворів, чи добре себе почуваєш – коли виходиш на роботу після лікарняного. У нас це вважається виявити співчуття й увагу. У Норвегії – непристойно, це занадто особисті речі. У Норвегії не прийнято поступатися місцем літнім людям в транспорті. Вважається, що цим ви підкреслюєте свою фізичну перевагу.

У Греції не рекомендується хвалити в гостях якусь вазу або картину, інакше господареві доведеться її вам подарувати.

У Японії і Норвегії не прийнято дарувати непарне число квітів. Вважається, що непарні квітці самотньо. Непарне число несеуть на могилу та на похорон.

В Індії в сімейному колі не говорять «спасибі». Вважається, що члени сім'ї не повинні дякувати один одному.

Сидіти нога на ногу, показуючи стопою на співрозмовника в **багатьох південно-східних країнах** – велика образа співрозмовника. Погладити по голові – теж.

У Німеччині у деяких сімей збереглася традиція, щоб на Новий Рік всі члени сім'ї, незалежно від віку, забиралися на стільці, перед тим як годинник проб'є 12. А з останнім ударом всі «зістрибують» у Новий Рік.

У Мексиці, на відміну від православної традиції, День поминання мертвих святкується на широку ногу. Родичі покійних рясно прикрашають могили квітами, дарують мертвим рідним цілком земні подарунки, типу музичних дисків, одягу і прикрас. А ввечері влаштовують гучні вечірки. Головне – ніякої скроботи!

У Данії на Новий рік прийнято бити фарфор об двері сусідів. Причому, сусіди ніколи не образяться, адже посуд, як відомо, б'ється на щастя.

У Таїланді прийнято обливати перехожих водою під час свята Сонг Кран. І це робиться не зі зла, а, навпаки, в якості побажання удачі.

У Кенії молодий чоловік після весілля повинен один місяць носити жіночий одяг і виконувати жіночі обов'язки. Тоді він на все життя запам'ятає, що бути жінкою не так-то просто!

У Латинській Америці при кожній зустрічі і знайомстві прийняті обійми і поцілунок.

Режим доступу: <https://rivne1.tv/news/69329>

Завдання 2. Поєднайте країни та їхні традиції. Використовуйте Інтернет-ресурси для пошуку невідомої інформації.

1.	Південна Корея	A.	У цій країні вважають, що дарувати живі квіти не можна. Це символ смерті – «вони ж скоро помруть». А от штучні можна, адже «вони вічні».
2.	Індія	B.	У цій країні прапор, вивішений у вікні, говорить про те, що в цьому будинку хтось святкує день народження.
3.	Китай	B.	Не прийнято йти з роботи раніше за начальника.

4.	Аборигени племені Маорі з Нової Зеландії	Г.	У цій країні прийнято, щоб стакан у гостя завжди був повний, навіть якщо пити вже не хочеться. Тому, якщо ввічливий гість щоразу випиває частування до дна, господар так і буде змушений продовжувати доливати йому вино.
5.	Фінляндія	Д.	Якщо їсти в гостях і при цьому намагатися стримувати слези (їжа дуже гостра) – можна вважатися вкрай неввічливою людиною, яка зневажає гостинність. Найкращим компліментом кухареві (господарці) вважається саме плач від гострої їжі.
6.	Японія	Є.	Не прийнято робити публічні компліменти, адже вважається, що це неввічливо.
7.	Данія	Ж.	Під час зустрічі трутися один об одного носами, це таке привітання. По запаху вони відрізняють одноплемінників від чужих.
8.	Грузія	З.	В одному зі штатів цієї країни дівчина може вийти заміж, пожити три дні у шлюбі, а потім розощатися назавжди з чоловіком. Після цього вона може жити, як їй хочеться, і вільно вибирати собі чоловіка.

Завдання 3. Прочитайте діалог між двома іноземними студентами. З'ясуйте значення невідомих слів та словосполучень. Традиції якої країни Вас більше здивували – Еквадору чи Китаю?

- Привіт, Лунінь!
- Привіт, Ділан!
- Вчора наша викладачка пані Юля дала нам дуже цікаве домашнє завдання. Вона попросила, аби ми поговорили зі своїм другом про найцікавіші традиції його рідної країни. Ти можеш мені розказати про особливості вашої культури.
- Так, звичайно. Китай – це велика країна з давньою історією та звичаями. Я думаю, що перше, що відрізняє Китай від інших країн світу, це дати святкування різних свят. Так, дати багатьох традиційних свят у Китаї визначається за місячним календарем, тому щороку вони можуть припадати на різні дні.
- О, як цікаво. Я цього не знат. А що ще є незвичного у твоїй рідній країні?
- Наприклад, китайці не знімають у гостях взуття, як це роблять люди в Україні. Також в Китаї дуже важливою є чайна церемонія. Це не просто випити чай... За допомогою чайної церемонії можна сказати «вибач», «я тебе поважаю», «дякую» та інші важливі для китайських звичаїв слова.

- У нас в Еквадорі таких традицій немає. Але є інші.
- Ділан, розкажи, будь ласка, про ваші традиції.

- Ну що ж, в Еквадорі цікавою є традиція святкування Нового року. Новорічна ніч в Еквадорі – це не сімейне свято, а гучне гуляння до ранку. Символом старого року є опудало, набите папером, ганчірками, соломою, всім, що може добре горіти. Опудало одягають в старий одяг, іноді там, де має бути обличчя, їм одягають маски з пап'є-маше. Близче до півночі еквадорці виходять зі своїх будинків з ляльками та йдуть на центральну площа міста, де вони їх спалюють опівночі. У цей час центр міста перетворюється в масове багаття. Люди веселяться, стрибають через опудала, проводжають старий рік та зустрічають новий.

- Ой, як цікаво. А ще є якісь звичаї, яких немає в інших країнах?
- Еквадор відомий своїми карнавалами та фестивалями. Під час карнавалів люди обливають один одного водою. Фестиваль фруктів і квітів, що проходить в Амбато, включає в себе фруктові та квіткові шоу, кориди, паради і нічні танці на вулицях.
- Дякую. Тепер я знаю багато інформації про твою країну. Я думаю, що пані Юля буде задоволена тим, що ми добре виконали домашнє завдання.
- Так, я теж так вважаю. Вона точно не знає усієї цієї інформації про наші рідні країни.
- Бувай! Зустрінемося в університеті!
- До зустрічі!

Завдання 4. Подивіться на картинки. Як Ви думаете, що це за традиції, і в яких країнах їх святкують? Опишіть їх за планом:

- хто зображений на малюнку;
- чим займаються люди;
- чи є такі свята у Вашій рідній країні? Чи Ви їх святкуете так само, як зображені на малюнках, чи по-іншому?

Використовуйте такі словосполучення та речення для Ваших висловлювань:

- на малюнку зображені / зображені ...;
- я бачу людей, які ...;
- емоції людей вказують на те, що ...;
- національні костюми людей ...;
- я вважаю, що зображене свято відбувається / проходить у ...;
- як я знаю, така ж традиція святкування є й у інших країнах, а саме: ...;
- на мою думку, лише в цій країні святкують зображене свято.

Картина 1

Картина 2

Картина 3

Картина 4

Варіант 2

Завдання 1. Прочитайте текст – «Вітання різних народів світу». Розкажіть, як вітаються у Вашій рідній країні.

1. **Індія.** Традиційне привітання в Індії має назву «Намаз». Під час привітання потрібно зупинитися, скласти руки на рівні грудей, притулити долоні одну до одної, легко поклонитися (схилити голову).

2. **Японія.** Під час привітання японці ввічливо кланяються. Причому, що більша повага до гостя, то нижче уклін. Зверніть увагу: під час поклону чоловіки тримають руки вздовж тіла, жінки – на рівні бедер, а пальці рук стикаються.

3. **Тайланд.** Привітання тайланців називається «вай». Під час привітання долоні потрібно скласти разом, прижати спочатку до лоба, до носа, потім до грудей. Положення рук визначається статусом того, з ким вітаються. Що вище статус особи, то вище долоні й довше продовжується «вай».

4. **Самоа.** Жителі Самоа обнюхують один одного, намагаючись дізнатися, звідки прибула людина.

5. **Ескімоси.** Ескімоси-чоловіки під час вітання легенько ударяють один одного кулаком по голові, а потім – по плечах.

6. **Замбезія.** Замбезійці під час вітання зупиняються, хлопають в долоні та роблять реверанс.

7. **Полінезія.** Під час вітання полінезійці трутися носами та гладять один одного по спині.

8. **Україна.** 1. Загальнопоширеним способом вітання в Україні традиційно є рукостискання та слова «Добрий день» («Добрий ранок», «Добрий вечір») чи «День добрий».

Завдання 2. Проблемна ситуація: як Ви вважаєте, культура різних народів світ нас об'єднує чи роз'єднує?

Ви можете побудувати свою відповідь так:

- формулювання власної думки;
- пояснення своєї позиції;
- аргументування, наведення прикладів;
- висновки.

Завдання 3. Рольова гра.

Складіть та розіграйте діалог з вашими одногрупниками про подорож до інших країн. Наприклад, Ваш друг чи подруга щойно повернулися з Франції, а Ви – із США. Ви можете використовувати такі запитання для вашої бесіди:

1. Чому ти вирішив (вирішила) поїхати саме в цю країну?
2. Що тебе здивувало у цій країні?
3. Про які нові традиції ти дізнався (дізналася), побувавши у цій країні?

4. Як вітаються у цій країні?
5. Які звички у людей під час спілкування?
6. Чи звичаї цієї країни відрізняються від звичаїв твоєї рідної країни?

Завдання 3. Візьміть інтерв'ю в українського студента або Вашого викладача про його національні звичаї та традиції. Перед інтерв'ю підготуйтесь та запишіть як мінімум 6 питань.

Завдання 4. «Малюнок удвох».

Намалюйте своєрідну емблему, символ, побажання народам світу. Це завдання потрібно виконувати в парах. Під час виконання завдання вам не можна розмовляти, а малюнок потрібно виконувати одним олівцем по черзі. Після того, як ви намалюєте емблему, поясніть, що вона означає (symbolізує).

Завдання 5. Напишіть коротку доповідь на тему: «Традиції та культура харчування народів світу», використовуючи Інтернет-ресурси.

Ви можете обрати одну із запропонованих країн та написати про традиційні страви саме цієї країни: Україна, Грузія, Азербайджан, Туркменістан, Йорданія, Франція, Еквадор, Мексика, Камерун, Ангола, Китай тощо.

Зверніть увагу не лише на назви страв та спосіб їхнього приготування, але й на релігійні звичаї, старовинні обряди, кліматичні умови, спосіб життя того чи іншого народу, що суттєво впливають на особливості національних традицій харчування різних народів світу. Водночас, у кухнях народів світу можна знайти й багато спільного. Спробуйте відшукати хоча б дві страви, що є однаковими як у Вашій рідній країні, так і в тій, про яку Ви розповідаєте у Вашій доповіді.

Завдання 6. Подивіться уважно на картинки. Порівняйте їх за таким планом:

- що зображено на першій картинці;
- що зображено на другій картинці;
- чим вони схожі;
- чим вони відрізняються;
- зробіть висновок.

Використовуйте фрази:

На першій картинці я бачу ...

На другій картинці зображене ...

Обидві картинки схожі тим, що ...

Картинки відрізняються тим, що ...

Картина 1

Картина 2

ТЕМА 6. ПОКУПКИ. ВІДВІДУВАННЯ МАГАЗИНІВ

Слова і словосполучення до теми

крамниця = магазин	м'ясний магазин	робити покупки
кіоск	молочний магазин	купувати
гіпермаркет	квітковий магазин	продажати
супермаркет	магазин техніки	вибирати = обирати
торговий центр	продуктовий магазин	приміряти
книгарня	ринок = базар	одягати
бакалія	взуттєвий магазин	знімати
магазин фруктів та овочів	магазин одягу	обмінювати товар
картка	розраховуватися	готівковий розрахунок
готівка	платити = оплачувати	безготівковий розрахунок
аутлет	оновлювати (оновити)	комісійний магазин
розпродаж	переплачувати	онлайн покупки
гардероб	радити (порадити)	шопінг
пекарня	магазин подарунків	магазин побутової хімії

Варіант 1

Завдання 1. Прочитайте текст «Покупки в різних магазинах». Розкажіть, що і де Ви зазвичай купуєте.

Покупки в різних магазинах

Якщо нам необхідно купити щось, ми насамперед виrushаємо в магазин. Існує величезна кількість різних магазинів, у яких можна купити все, що завгодно – від продуктів харчування до взуття, одягу, книг, техніки тощо. Не важко здогадатися, який тип магазину найбільш популярний. Без перебільшення можна сказати, що це супермаркети та гастрономи. Людина харчується щодня, тому обійти стороною такі магазини вкрай складно.

У кожному місті ви знайдете такі магазини, як бакалії, магазини одягу, булочні, м'ясні магазини. Я люблю ходити в квітковий магазин найбільше, тому що квіти – це моє хобі. Щотижня я ходжу в антикварний магазин, тому що дуже люблю оригінальні, старі речі. Час від часу я відвідую магазин іграшок, щоб купити іграшки своїм племінникам і дітям. Практично кожен місяць я заходжу в магазин подарунків для того, щоб придбати подарунки на день народження моїх родичів і друзів.

Я взагалі люблю витрачати свій час на покупки, переважно мені подобаються магазинам із самообслуговуванням. Ти можеш розглядати якусь річ стільки часу, скільки треба. Прискіплива продавець не квапить тебе, ти сам собі господар. Після всього цього, ти можеш спокійно направлятися до каси, де всі покупки підрахують і ти розрахуєшся. У наш час за таким принципом працюють не тільки супермаркети, а й торгові центри, магазини одягу та магазини побутових товарів.

Завдання 2. Прочитайте текст про онлайн покупки. Чи робили Ви онлайн покупки у Вашій рідній країні і чи робите їх зараз? Розкажіть про переваги та недоліки покупок в Інтернеті.

Покупки онлайн

Розвиток технологій повинен був призвести до того, що купувати різноманітні товари можна буде й через Інтернет. Якщо розглядати статистику по Україні, то через Інтернет здійснюють покупки більше 70% користувачів мережі. Зараз купувати товари в Інтернеті так само безпечно, як і звичним способом. Хоча безпеку операцій можуть гарантувати не всі інтернет-магазини. У покупок через Інтернет плюсів набагато більше, ніж мінусів, але для реального відображення ситуації слід розглянути подібні покупки з усіх боків.

Основні переваги покупок в Інтернет-магазинах

1. Це відбувається швидко.

Якщо уявити собі похід на ринок, у магазин чи торговельний центр, то потрібно враховувати, скільки часу доведеться добиратися до магазину через пробки, скільки доведеться відстоюти в черзі. Далеко не факт, що потрібний товар буде наявний саме в конкретній торговельній точці – продавець може відправити покупця в інший кінець міста. На все це витрачається багато часу. Не потрібно забувати, що знайти потрібний магазин теж вдається далеко не відразу, за цей час доведеться зробити перерву на перекус. Зазвичай, на серйозні покупки йде півдня. В Інтернеті все відбувається буквально за кілька кліків.

2. Можна непогано заощадити.

Практично на всі види товарів у стаціонарних магазинах націнка буде вищою, тому що їх власникам потрібно платити високу орендну плату, заплатити продавцям і самому заробити. Для відкриття точки електронної торгівлі не потрібно орендувати приміщення разом зі складом, не потрібно тримати великий штат співробітників. По суті, потрібен лише один склад, а все інше можна організувати в Інтернеті.

3. Асортимент.

Стандартні торгові точки неминуче обмежені розмірами приміщення, і іншими нюансами. Інтернет-магазин часто об'єднує в собі кілька напрямків, відповідно, можна в одному і тому ж магазині відразу зробити замовлення на одяг, електроніку та продукти харчування. Більш того, багато вузькоспеціалізованих товарів можна знайти лише в Інтернеті. Пошук товарів виконувати набагато зручніше в Інтернеті, ніж в торговому центрі.

4. Детальні описи товарів.

Товари в Інтернет-магазинах зазвичай розписують максимально докладно, і роблять це таким чином, щоб можна було виконувати підбір і сортування товару за зазначеними критеріями. Це знижує в рази процес пошуку потрібного товару. Продавці у звичайних магазинах можуть промовчати про деякі характеристики товару, тоді як тут все як на долоні. Зазвичай, магазини в Інтернеті використовують виноски, які допомагають підібрати товар під певні потреби.

5. Відсутність нав'язливого сервісу.

Однією з причин, через яку багато хто не любить відвідувати торговельні центри, є продавці-консультанти. Перед ними стоїть завдання – продати якомога більше товарів. Своїми діями вони відбивають все бажання відвідувати цю точку наступного разу, так як вони нерідко вдаються до озвучування завідомо неправдивої інформації про товар. Також можуть заявити про одну ціну, але вже біля каси з'ясується, що ціна більша заявленої в кілька разів. Купуючи товари в Інтернеті, можна відразу прочитати відгуки про товар, порівняти ціни на аналогічні товари в іншому

місці або поспілкуватися з консультантом в онлайн-режимі. Дуже складно підробити сотні, а то й тисячі реальних відгуків про товар в Інтернеті, тому їм можна довіряти.

6. Немає прив'язки до місцевості, часу доби або погоди.

Ніхто не хоче йти в дощову чи холодну погоду в магазин, а також підлаштовуватися під час, адже точка може закритися на перерву. Про роботу цілодобово й говорити не потрібно – таких магазинів майже немає. Інтернет-магазин доступний завжди і в будь-який час, а при зазначеній адресі доставки, кур'єр сам здійснює поставку товару в потрібний момент.

7. Ексклюзивність.

Раніше згадувалося, що саме в Інтернеті можна знайти щось рідкісне та ексклюзивне – торговельні центри продають більш розповсюджений товар, який розкуповують постійно. За необхідності, Інтернет-магазини можуть запропонувати замовити товар з-за кордону, якщо в країні його немає.

8. Свобода вибору способу оплати.

Товари можна оплачувати як за фактом отримання на пошті або кур'єрською доставкою. Є варіант, що товар буде заздалегідь оплачений за допомогою банківської карти або електронного гаманця. У будь-якому випадку, оплата замовленого товару займатиме всього кілька хвилин.

9. Свобода вибору товару, ціни й способу доставки.

Купуючи будь-який товар в Інтернеті, його відразу ж можна вивчати по відгукам про нього. Відразу ж можна порівнювати кілька товарів за характеристиками, щоб розуміти, на чому зупинитися. Можна подивитися фотографії або відео з обраним товаром. Порівнювати товари можна і за ціною, аби здійснити найвигіднішу для себе покупку. За клієнтом залишається право вибору способу доставки. Завжди можна заощадити, забравши товар на пункті самовивозу.

Які ж недоліки інтернет-торгівлі?

1. Товар можна побачити лише на картинці.

Негативна сторона покупок в Інтернеті полягає в тому, що отриманий товар може не відповідати заявленому. Як правило, такі випадки трапляються лише в невеликих магазинах, так як великі сайти не хочуть псувати свою репутацію. Усі спірні питання, у тому числі й по частині гарантійного обслуговування, вирішуються в особистому листуванні або в телефонній розмові з менеджером. Покупку в Інтернеті також можна повернути, як і товар, куплений у торговельному центрі.

2. Ерзик потрапити на шахрай або безвідповідальних продавців.

Обдурити можуть скрізь, і тут рішення тільки одне – уважно вивчати відгуки про магазин і його діяльність. Потрібно з обережністю ставитися до невідомих продавців, у яких сильно занижені ціни. З великими магазинами подібних проблем менше. Вони цінують своїх клієнтів, тому в таких магазинах менше проблем з товарами, оплатою, доставкою. Єдина

проблема – повільна робота магазину у свята, так як через наплив відвідувачів сайт може гальмувати, а телефонна лінія може бути перевантажена.

Режим доступу: <https://twoigroshi.com.ua/uk/novosti/plyusy-i-minusy-pokupok-cherez-internet>

Завдання 3. Візьміть інтерв'ю у Вашого друга про його ставлення до покупок та магазинів. Використовуйте подані питання та придумайте свої:

1. Чи любиш ти робити покупки? Чому?
2. Яким магазинам ти надаєш перевагу?
3. Чи багато магазинів і торговельних центрів у твоєму рідному місті?
4. Хто зазвичай робить покупи у твоїй сім'ї?
5. Як часто ти щось купуєш?
6. Ти зазвичай ходиш в магазині у робочі чи будні дні?
7. Коли, де і що ти купував (купувала) востаннє?

Завдання 4. Прочитайте діалог «Похід до магазину одягу». Придумайте з другом (подругою) свій діалог на тему: «Похід до магазину українських сувенірів».

- Добрий день! Рада вітати вас у нашому магазині.
- Добрий день!
- Вам допомогти?
- Так, будь ласка.
- Чим можу бути корисним?
- Допоможіть мені підібрати нові джинси.
- Який у Вас розмір?
- Думаю, що M.
- Якого кольору джинси Ви б хотіли?
- Мені подобається темносиній колір. Чи є джинси такого кольору в розмірі M?
- Вам пощастило, є. Ось тримайте. Ідіть у примірочну.
- Дякую. Одну хвилину і я Вам скажу, чи вони мені підходять.
- Ну що, Ви будете купувати ці джинси?
- Так, вони сіли на мені ідеально.
- Це дійсно гарний вибір! Вам запакувати?
- Так, дякую.
- Ви будете розраховуватися готівкою чи карткою.
- Готівкою.
- З Вас 540 гривень.
- Ось тримайте гроші.
- Так, все правильно, 540 гривень.

- Ось Ваші джинси. Приходьте до нас ще.
- Всього доброго.
- До побачення!

Завдання 5. Подивіться на картинки. Розкажіть, які покупки люди роблять? Чим відрізняються покупки чоловіків, жінок, дітей та літніх людей?

Завдання 6. Чи згодні Ви з думками відомих людей щодо здійснення покупок. Свою відповідь аргументуйте.

«Під час купівлі будь-якого товару чи послуги не соромтеся торгуватися, домагаючись для себе вигідніших умов. Я вважаю, що гордість, яка заважає економити власні гроші, – це величезна дурість!»

Дональд Трамп

«Не в грошах щастя, а в покупках!».

Мерілін Монро

Варіант 2

Завдання 1. Проблемна ситуація: де краще купувати продукти (овочі, фрукти, молоко, м'ясо): на ринку, у маленьких продуктових магазинах чи у великих супермаркетах? Проаналізуйте переваги та недоліки кожного з цих варіантів.

Свою розповідь побудуйте за таким планом:

- де Ви зазвичай купуєте продукти і чому;
- чи Ви купуєте продукти завжди в одному місці чи це різні магазини?;
- чи є у Вас улюблений магазин, де Ви купуєте продукти?;
- порадьте друзям магазин, якому Ви довіряєте і поясніть чому.

Завдання 2. Рольова гра.

Ситуація 1. Ви хочете оновити свій гардероб. Попросіть Вашу подругу допомогти Вам. Покажіть їй Ваш старий одяг, розкажіть, щоб ви хотіли змінити у новому образі, запитайте поради, що, на думку подруги, Вам пасувати більше, а також, де можна купити стильний та не дуже дорогий одяг.

Ситуація 2. Ви в магазині техніки, тому що хочете придбати новий мобільний телефон. Ви ще точно не вирішили, яку модель Ви хочете. Попросіть консультанта, щоб він розповів, які телефони наразі користуються попитом, чим вони відрізняються, яка їхня ціна. Зробіть свій вибір та придбайте телефон.

Завдання 3. Продовжте речення назвами магазинів, де можна купити різні товари.

1. Книги Ви можете купити у
2. Крупи Ви можете купити у
3. Фрукти та овочі Ви можете купити у
4. Не новий одяг та взуття можна купити у
5. Телевізор можна купити у
6. Свіжий та запашний хліб можна придбати у
7. Купити мило та шампунь можна у
8. Якщо Вам потрібно зробити комусь подарунок, то Ви можете піти до

Завдання 4. Створіть коротку розповідь про те, чи плануєте Ви покупки. Якщо так, то чи всі покупки Ви плануєте, чи лише великі й дорогі. Якщо не плануєте, то поясніть, чому Ви цього не робите, адже це доволі зручно.

Використовуйте подані слова у вашому висловлюванні:

Я вважаю. Мабуть, краще було б

На мою думку. Я (не) впевнений, що це зручно

Як на мене. Я (не) люблю планувати

Завдання 5. У суботу Ви їдете у гіпермаркет, щоб зробити закупи на увесь тиждень. Складіть список усіх продуктів, які Вам потрібно купити в магазині.

Завдання 6. Подивіться уважно на картинки. Порівняйте їх за таким планом:

- хто здійснює покупку;
- що людина (люди) купує (купують);
- у яких магазинах люди роблять покупки;
- чим відрізняються покупки різних людей;
- зробіть висновок.

Використовуйте фрази:

На першій картинці зображене ...

На другій картинці можна побачити ...

І перша, і друга картинки схожі тим, що ...

Головна відмінність між обома картинками полягає в тому, що

Картинка 1

Картинка 2

ТЕМА 7. ВИЗНАЧНІ МІСЦЯ. ОПИС МІСЦЕВОСТІ

Слова і словосполучення до теми

місцевість	наслоджуватися	різноманітний
опис	цікавитися	зnamенитий
краєвид	відвідувати (відвідати)	мальовничий
природа	дізнаватися (дізнатися)	дивовижний
фортеця	описувати	неоцінений
замок	подорожувати	красивий
турист	символізувати	стародавній
заповідник	розташовуватися	визначне місце
експурсія	міститися	пам'ятники культури
порт	зберігатися	національне надбання
альтанка	оглядати (оглянути)	завертати увагу
захоплення	рівнинний	історична подія
архітектура	гірський	історична спадщина

Розгляньте зображення найвідоміших місць України. Спробуйте здогадатися, що це за місця.

Варіант 1

Завдання 1. Прочитайте текст «Визначні місця України, де варто побувати хоча б раз». Розкажіть про відомі місця Вашої рідної країни, які можна відвідати туристам з інших країн.

В Україні, у кожному, навіть дуже маленькому містечку, знайдеться з десяток визначних місць.

Так, у кожному місті є місця, якими жителі пишаються і з чистим серцем радять відвідати.

1. Андріївський узвіз.

Якщо довго жити в Києві, то можна помітити, що на **Андріївському узвозі** велика кількість цікавих місць, на які варто звернути увагу. Тільки уявіть, уздовж алеї, що веде до храму, розташувалися підряд: музей Булгакова, музей однієї вулиці, театр «Колесо», «Театр на Подолі», провулок художників, а також вуличне фортепіано, відомі пам'ятники й вхід на пейзажну алею.

Кожен куточок **Андріївського узвозу** ніби мозайка з різноманітних пазлів, склавши які можна дізнатися про Київ все. Головна умова – прогулюватися алеєю повільно, щоб помітити всі деталі і потаємні сходи.

2. Стара фортеця Кам'янець-Подільського.

Стара фортеця – справжня гордість України. На прогулянку по околицях може піти день, а то й цілих два. У 17 столітті **Кам'янець-Подільський**, як і більшість міст, потрапив під володіння турків. Через сотню з половиною років і безліч історичних подій фортеця перестала виконувати оборонну функцію. Так, її стали використовувати як в'язницю. У 30-х роках минулого століття фортеця стала національним надбанням, а в 37-му тут організували музей. На території фортеці кілька веж, кожну з яких можна оглянути.

3. Асканія Нова.

Один з наймасштабніших **природних заповідників України – Асканія Нова** – славиться величезною кількістю рідкісних рослин і тварин. Представники фауни містяться тут в просторих клітка. Незвичайна природа, свіже повітря, гектари чистої української природи, а також мальовничі краєвиди чекають туристів щодня протягом року.

4. Меджибіж.

Меджибіж – це селище в Хмельницькій області, розташоване на лівому березі Південного Бугу. У **Меджибожі** зберігся один з кращих українських замків, який будувався протягом 14–17 століть. Зараз в замку розташований музей, також тут постійно відбуваються різноманітні фестивалі та лицарські турніри. **Меджибіжська фортеця** є однією з найкрасивіших в Україні.

5. Загадковий тунель любові.

На Волині розташувався таємничий **тунель кохання**, де щороку беруть шлюб люблячі серця. Зазначимо, серед молодят популярна традиція – садити тут саджанці дерев або квіти, що символізують їхні почуття. Це романтичне місце ботаніки називають феноменом, адже знаходиться тунель вздовж залізничної колії.

6. Озеро Синевир.

Високогірне льодовикове озеро **Синевир** розташоване на території Національного природного парку «Синевир». Це найбільше і найкрасивіше озеро в Карпатах. Розмір озера змінюється залежно від кількості опадів. Середня площа – 4-5 гектарів, глибина – 8-10 метрів. Найглибша точка – 22 м. Вода дуже чиста, здається яскраво-блакитною. Риболовля тут заборонена.

Це лише незначна частина відомих місць в Україні, адже культура України багата своєю історичною спадщиною, а також природними чудесами. По всій території країни можна знайти пам'ятники культури України.

Режим доступу: <https://www.ukraine-is.com/uk/9-viznachnih-misc-ukra%D1%97ni-de-varto-pobuvati-xoch-raz/>

Завдання 2. Подивітесь на картинки. Назвіть, які із визначних місць України, про які Ви прочитали у попередньому завданні, тут зображені. Опишіть їх кількома реченнями.

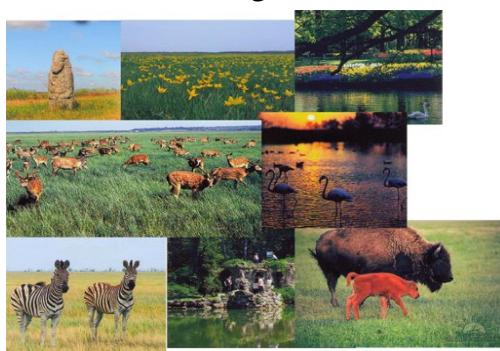
1

2

3

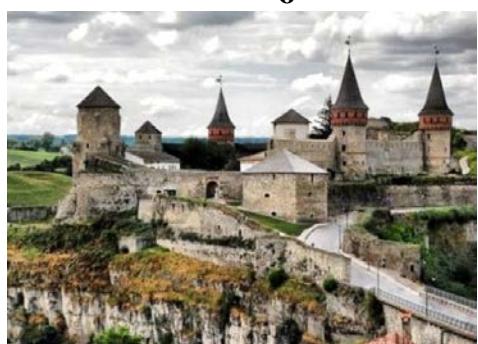
4

5

6

Завдання 3. Прочитайте діалоги про дивовижні місця України. Розіграйте діалог з Вашим одногрупником (одногрупницею) про культурно-історичне місце, яке Ви вже відвідали в Україні, і яке Вам дуже сподобалося.

Діалог 1. «Подорож до Олеського замку».

- Привіт, Даніело!
- Привіт, Габріело! Я не бачила тебе минулими вихідними у гуртожитку.
- Ми з групою їздили на екскурсію в Олеський замок.
- Що цікавого ти там побачила?
- Я побувала у стародавньому замку, який стоїть на високій горі. Там побачила давній колодязь та колесо, за допомогою якого піднімали воду. Воно величезного розміру. Екскурсовод показала нам стародавні меблі, картини, розповіла історію замку. Було дуже цікаво.
- Ти зробила фотографії?
- Так. Я зробила безліч гарних фотографій.
- Покажеш мені їх?
- Авжеж. Ти побачиш велику картину на всю стіну цього велетенського замку. Вона вражає своїми розмірами та красою. Я була в захопленні від побаченого. Дякуючи моїм викладачам, я з нашою групою побувала уже в багатьох дивовижних місцях.
- Я б теж хотіла, щоб ми усією групою поїхали на екскурсію в Олеський замок.
- Зустрінемося завтра. Я обов'язково принесу фотографії. Бувай.
- До завтра!

Олеський замок

Діалог 2. «Екскурсія Києвом».

Екскурсовод: Доброго ранку! Ми починаємо свою подорож Києвом.

Мішель: Я хочу більше дізнатись про Київ. Будь ласка, дайте мені інформацію про екскурсію по Києву.

Екскурсовод: Звичайно. Із задоволенням! Ми покажемо вам найцікавіші місця.

Мішель: Які цікаві місця ми зможемо побачити в Києві?

Екскурсовод: Ми відвідаємо історичні та культурні місця. Це Києво-Печерська лавра, Золоті ворота, Поділ, Володимирський собор, Андріївську церкву, Софійський собор, пам'ятники князю Володимиру, Богдану Хмельницькому, Тарасу Шевченку. Ми покажемо вам знаменитий пам'ятник засновникам Києва – Кий, Щек, Хорив та молодша сестра Либідь.

Мішель: А які ще цікаві місця ми побачимо в Києві?

Екскурсовод: Ми покажемо вам багато красивих парків, садів та мостів. Наприклад, Маріїнський парк, Голосіївський парк, Гідропарк, міст імені Є. О. Патона, Московський міст та інші.

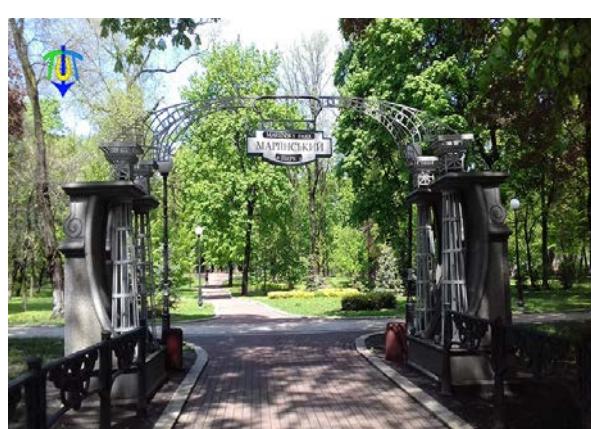
Мішель: Моя рідна країна, Еквадор, має багато культурних місць, таких як музей, театри, кінотеатри, завдяки яким ми, еквадорці, можемо дізнатися більше про нашу історію та культуру. Чи є у Києві музей чи якісь інші культурні пам'ятки?

Екскурсовод: Так, є. Найпопулярнішими музеями, що відвідують у Києві, є: Державний історичний музей, Національний музей Тараса Шевченка, Музей українського прикладного мистецтва. Культурне серце нашого міста – Андріївський узвіз. Тут можна купити українські сувеніри.

Мішель: Дякую. Я збираюся відвідати деякі театри. Що ви порадите?

Екскурсовод: Ви можете відвідати Будинок опери та балету ім. Шевченка, Драматичний театр ім. Івана Франка або Драматичний театр ім. Лесі Українки.

Мішель: Дякую! Ви мені дуже допомогли.

Маріїнський парк у м. Києві

Міст Патона в Києві

Діалог 3. «Подорож до міста Суми»

- Завтра я з друзями їду до міста Суми.
- З якою метою?
- Я склав усі іспити добре, і тепер в мене канікули. Я хочу подорожувати Україною та оглянути її визначні місця.
- Що ти робитимеш у Сумах?
- Звичайно, прогуляюсь містом. Сумам понад 300 років. Знаю, що там є багато визначних архітектурних пам'яток і цікавих місць.
- Що хочеш там побачити?
- Старовинну прикрасу міста – альтанку, яка є візитною карткою Сум. Кажуть, що вона вражає своєю витонченою красою.
- Уявляю собі, як там гарно.
- Думаю, що буду вражений Сумами. Приїду і обов'язково розповім тобі про все побачене. Бувай!
- До зустрічі! З нетерпінням чекатиму твого повернення.

Альтанка в м. Суми

Завдання 4. Прочитайте інформацію про твір-опис. Запам'ятайте
її.

ПАМ'ЯТКА

Як працювати над твором-описом місцевості в художньому стилі.

1. Вдало дібрати фактичний матеріал (виділіть об'єкти, що становлять основу опису місцевості) і підготувати план майбутнього твору.
2. Дібрати яскравий заголовок, що виражав би основну думку висловлювання.
3. Дотримуватися вимог художнього стилю (доречно використовувати художні засоби – епітети, метафори, порівняння).
4. Використовувати слова й словосполучення на позначення місця розташування об'єктів опису місцевості, як-от: прямо перед нами, неподалік, поруч, у центрі, трохи далі та ін.
5. Передати власне ставлення до місцевості, що описується (захоплення, замілування, здивування тощо).
6. Дотримуватися орфографічних, пунктуаційних, лексичних, граматичних та стилістичних норм.

Завдання 5. Напишіть опис-твір місцевості однієї з поданих картинок.

Картинка 1

Проспект Свободи, м. Львів

Картинка 2

Одеський порт

Завдання 6. За поданим зразком опишіть одну з найбільших річок у Вашій рідній країні або одну з найбільших гірських систем.

Дністровський каньйон

- близько 100 пам'яток живої та неживої природи
- Дністер бере початок в Бескидах біля підніжжя гори Розлуч на висоті 750 м. Загальна довжина ріки - 1362 км, площа водозабору - 72,1 тис. Км²
- Сучасна назва Дністра веде свій початок з Київської Русі і означає "бистра вода".
- має 386 приток
- . В верхів'ях швидкість течії Дністра - 4 м/сек, на рівнині - до 2м/сек.

План

1. Географічне положення Українських Карпат
2. Природні умови і ресурси Українських Карпат:
 - рельєф і геологічна будова;
 - кліматичні умови;
 - внутрішні води;
 - ґрунти;
 - рослинний і тваринний світи;
 - висотна поясність.
- 3) Охорона природи. Екологічні проблеми.

Варіант 2

Завдання 1. Проблемна ситуація: у Вас канікули. Ви маєте можливість подорожувати до іншої країни. Ви не хочете їхати один, щоб Вам не було нудно, тому домовилися з другом про те, що поїдете разом. Вам залишилося вибрати країну та визначні місця, які ви хочете там оглянути. На жаль, у Вас з другом різні бажання. Ваше завдання: переконати друга, чому саме в цю країну Ви б хотіли відвідати, та які визначні місця там можна подивитися.

Завдання 2. Рольова гра. Поговоріть з Вашим українським другом про одне із найкрасивіших місць Вашої рідної країни. Побудуйте свою розмову за таким планом:

1. Чому це місце є одним з найкращих у Вашій країні?
2. Яка його історична та культурна цінність?
3. Опишіть його.
4. Розкажіть найцікавішу інформацію про це місце, щоб Ваш друг теж захотів його побачити.
5. Чому саме це місце Вам подобається найбільше?

Завдання 3. Поєднайте назву сучасних чудес світу з їхнім описом та фото.

Сучасні сім чудес світу: пічерне місто Петра, Статуя Христа в Ріо-де-Жанейро, Великий китайський мур, Мачу-Пікчу, Тадж-Махал, Колізей у Римі та Чичен-Іца.

Чудо світу	Опис
1. Пічерне місто Петра	A. Найбільший амфітеатр Стародавнього Риму, символ імператорської могутності. Будівництво цієї споруди розпочато імператором Веспасіаном після його перемог в Юдеї і закінчено у 80 р. н. е. Імператором Титом, який ознаменував його відкриття влаштуванням ігор, що тривали сто днів і коштували життя багатьом сотням гладіаторів і 5 тисячам диких звірів. Вміщав близько 50 000 глядачів.
2. Статуя Христа	B. Монумент, розташований на березі річки Джамна. Збудований імператором Шах Джахан Мугалом як мавзолей для своєї персидської дружини Мумтаз-Махал. Будівництво зайняло 22 роки (з 1630 по 1652 рік).

3. Великий китайський мур	В. Стародавнє місто на півночі Юкатану (Мексика). Засноване у VIII столітті представниками майянського племені іча у раніше незаселеній місцевості. У другій половині IX століття, за часів царя Какупакала, перетворилося на провідну державу регіону. Наприкінці XV століття Чичен-Іца остаточно знелюдніла через іспанських завойовників.
4. Мачу-Пікчу	Г. Серія кам'яних та земляних укріплень в північній частині Китаю, збудованих з метою захисту північних кордонів Китайської імперії проти вторгнень різних кочових племен. Найстаріша частина муру була збудована ще в VII ст. до н. е. (до нашої ери).
5. Тадж-Махал	Д. Статуя, що має розмір 39,6 м заввишки, важить 1145 тонн, і знаходиться на вершині 710-метрової гори Корковаду в національному парку ліс Тіжука. Збудована як символ християнства. Спорудження монументу зайняло п'ять років – з 1926 по 1931 рр. Вартість пам'ятника становила 250 тисяч доларів США.
6. Колізей	Е. Доколумбове місто інків, розташоване на висоті 2400 м на вершині гірського хребта над долиною р. Урубамби. Місто, яке часто називають «втраченим містом інків», є символом Імперії інків. Це місто було створене як священий гірський притулок великим правителем інків Пачакутеком за сторіччя до завоювання його імперії, тобто приблизно в 1440 р., і функціонувало до 1532 р., коли іспанці вторглися на територію імперії, після чого місто було покинуте його мешканцями. Розміри Мачу-Пікчу незначні – тут не більше 200 споруд. В основному це храми, резиденції, склади та інші приміщення для суспільних потреб.

7. Чичен Іца

Є. Давнє місто, розташоване на території сучасної Йорданії, на висоті понад 900 метрів над рівнем моря у вузькому каньйоні Сік. Багато споруд Петри будувалися в різні епохи і при різних господарях міста.

Фото 1

Фото 2

Фото 3

Фото 4

Фото 5

Фото 6

Фото 7

Завдання 4. Знайдіть інформацію в Інтернеті про два чуда світу, що зображені на картинках. Запишіть найцікавіші факти про них, а потім розкажіть в групі під час заняття.

Піраміда Хіонса

Висячі сади Семіраміди

Завдання 5. Складання твору-опису центральної вулиці Вашого рідного міста чи міста Вінниці.

Використовуйте план:

План твору-опису вулиці

- 1. Назва вулиці та короткі відомості про її виникнення.**
- 2. Рельєф і забудова вулиці:**
 - 1) розміри та структура;
 - 2) рослинність та зовнішній стан;
 - 3) цікаві будинки та заклади, що розташовані на ній;
 - 4) власний будинок.
- 3. Особисте ставлення до рідної вулиці.**

Завдання 6. Прочитайте та розшифруйте.

«Дорогі друзі! Недалеко від нашого росте . На екскурсію до лісу спочатку ми йшли . Ліворуч розкинулися , а праворуч —. Потім ми ступили на широку , яка пролягала через . У лісі ми рухалися вузенькою і дійшли до . Під час подорожі ми вивчали рослини , . Спостерігали за тваринами, які нам зустрічалися по дорозі. У обгородили мурашник, а на березі посадили кущики верболозу, щоб не руйнувався берег.»

ТЕМА 8. ВИДАТНІ ЛЮДИ

Слова і словосполучення до теми

постать	відомий	впливати
вчинок	видатний	здобути
людство	знаменитий	вважатися
науковець	популярний	розвивати
поет	особливий	пощастити
твір	душевний	придбати
художник	визначний	опублікувати
малювання	величезний	помітити
доля	емоційний	викупити з кріпацтва
талант	справжній	гуманістичні традиції
творчість	мелодійний	робити внесок
заклик	гармонійний	громадське життя
неволя	рятувати	загальне визнання
біdnість	помилатися	досягти успіхів
безправ'я	міркувати	мати змогу
почуття	відчувати	бути байдужим
ставлення	захищати	звертати увагу
портрет	змушувати	рідний край
пейзаж	майстерно	людські страждання
зnamенитість		викликати захоплення

Варіант 1

Завдання 1. Прочитайте текст «Відомі українці». Розкажіть про видатних людей у Вашій рідній країні.

В історії людства завжди були люди, чиї вчинки та думки значно впливали на життя інших людей. Вони робили величезний внесок у науку, культуру, громадське життя країни. Ось чому їх називають видатними. Імена Тараса Шевченка, Лесі Українки, Івана Франка, Марка Вовчка та Григорія Сковороди здобули загальне визнання. Напевно не можна знайти у світі країну, на чию мову не були б перекладені вірші Шевченка. Дуже емоційні та мелодійні вірші Лесі Українки. Завдяки ним українська мова вважається однією з най'якших та наймелодійніших мов. Україна також дала світу багато видатних вчених. Усьому світу відомі імена Вернадського, Заболотного, Богомольця, Скліфосовського, Патона та Філатова. Сучасні українські вчені досягли великих успіхів у галузі математики й фізики, біології й медицини. Величезний внесок у світову

історичну науку зробили такі відомі українські історики, як Михайло Грушевський, Драгоманов, Яворницький та Костомаров. Українську національну композиторську школу пов'язують з ім'ям Миколи Лисенка. Його опери «Тарас Бульба», «Наталка Полтавка» та «Енеїда» по сьогодні ставлять на сценах світу. Українське образотворче мистецтво представлене іменами Мурашка, Боровиковського та Пимоненка. Українська культура завжди розвивала гуманістичні традиції людства.

Режим доступу: <https://opentalk.org.ua/langstory/outstanding-people-of-ukraine-vydatni-lyudy-ukrayiny/>

Завдання 2. Виберіть одну постать із видатних людей України, про яких Ви прочитали у завданні 1, та напишіть невелику доповідь. Прочитайте цю доповідь студентам Вашої групи та викладачеві. Обговоріть доповідь.

Завдання 3. Прочитайте діалог «Про Шевченка». Складіть свій діалог з одногрупником про відомого науковця України або Вашої рідної країни.

Про Шевченка

- Привіт! Що читаєш?
- Привіт! Та ось «Кобзаря» придбав на вихідних. Не можу відірватися!
- Мені теж Шевченкові вірші подобаються. У них є щось особливe, якась душевність та мелодійність.
- Так, вірші чудові. Шевченко – справжній талант. Я ось міркую, як нам пощастило, що його помітили, викупили з кріпацтва, і він мав змогу опублікувати свої твори!
- Так! Хоча, якщо я не помиляюся, спочатку його помітили як художника, через хист до малювання викупили та допомогли у навченні.
- Так і було! Ось так таланти врятували людину від тяжкої кріпацької долі.
- Це правда. Проте сам Шевченко все життя вболівав за кріпаків, ніколи не був байдужим. Уся його творчість – це ніби заклик звернути увагу на тяготи та нещастя людей, яких нікому було захистити. Йому боляче було бачити такі людські страждання в рідному краї, на рідній землі.
- Та й у нього самого доля непроста була. Мабуть, коли людина сама відчула, що це таке – неволя, бідність, безправ'я, вона не може бути байдужою.
- Поезія була його способом виразити свої думки, почуття, ставлення. Це те, чим Шевченко міг допомогти – змусити своїх читачів відчувати. Тобі ось який вірш найбільше подобається?
- Ой, та я й не знаю, багато їх! «Лілея», «Сон», «Гайдамаки» та інші. А ти бачив картини Шевченка? Як тобі?

- Бачив деякі, і картини, і малюнки. Вони дуже майстерно виконані, такі гармонійні. Він і портрети малював, і пейзажі.

- Так, дійсно талановита людина талановита в усьому! Це викликає захоплення!

- Згоден!

Режим доступу: https://ycilka.net/dialog_view.php?id=58

Завдання 4. Прочитайте висловлювання відомих людей про те, як стати успішним, що цьому сприяє, як розвинути свій талант.

Андрій Худо, голова наглядової ради Холдингу емоцій !FEST

Успіху в житті сприяє формула: ідея + віра в неї + робота на результат. Розшифрую. Для мене ідея – це причина, яка повинна мати наслідок. Важливо робити те, що ти любиш, у що віриш. Я б навіть сказав, фанатично любиш, вважаєш справою всього життя, і тоді життя буде сповнене успіху!

Щоб стати успішним, потрібно працювати над собою, а багатство – це вже наслідок праці.

Але все йде від ідей, вони виникають спонтанно й можуть бути божевільними, головне – знати, що немає нічого неможливого. Потрібно придумувати якісні й проривні ідеї та створювати круті продукти. Завжди потрібно пам'ятати, хто ти є і яка твоя мета, стукати – і тобі відкриють, і завжди рухатися вперед.

Олександра Кольцова (Каша Сальцова), співачка.

Немає нічого дієвішого для досягнення успіху, ніж зосередженість і дисципліна. Без дисципліни успіх неможливий, тому що успіх не буває разовим досягненням. Тому потрібно час від часу здійснювати маленькі успіхи, щоб прийти до великого. А без маленьких успіхів можливі періоди падіння. Тому найголовніше – це наполегливість і періодичні зусилля. А для цього потрібна концентрація, для цього потрібно не відволікатися. Тому важливе розуміння пріоритетів і наполегливість, уміння переживати короткочасні поразки, просто інвестуючи їх у майбутній успіх.

Олександр Красовицький, гендиректор і власник видавництва «Фоліо».

Я думаю, найголовніше – вчасно зрозуміти, яке заняття для тебе може бути справою всього життя. Якщо ти не помилився з вибором, дуже важливий вибір наставника або зразка для наслідування, кумира, того, хто безкорисливо підкаже дорогу. Для мене такою людиною став наш найвидатніший письменник сучасності Павло Архипович Загребельний.

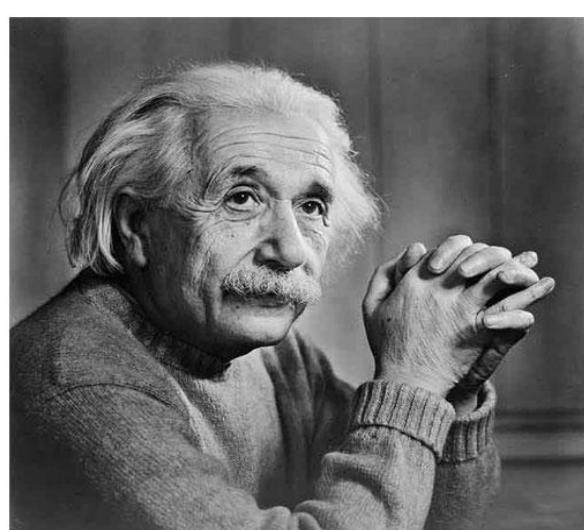
Що стосується освіти, то вона важливіша для формування світогляду, ніж для перших кроків у кар'єрі. Швидкий подальший розвиток без постійного самовдосконалення – неможливий.

А ось в збіг обставин не дуже вірю. З часом ефект від працьовитості позначиться більше, ніж просто щасливий випадок.

Режим доступу:

http://twoemisto.tv/news/10_vidomyh_ukraintsiv_pro_uspih_i_te_yak_yogo_dosyagnutu_67205.html

Завдання 5. Назвіть, хто ці відомі люди? Розкажіть, чим вони прославилися?

Варіант 2

Завдання 1. Проблемна ситуація: як Ви думаєте, що потрібно зробити у житті, щоб стати відомою людиною? Чи легко в наш час досягнути успіху? Чи легко бути відомою людиною?

Побудуйте свою відповідь за таким планом:

- що таке успіх особисто для Вас;
- чи існує формула успіху;
- чи особисті риси характеру допомагають людині стати відомою;
- чи можуть усі люди бути успішними.

Завдання 2. Рольова гра. Уявіть, що Ви зустрілися з дуже відомою людиною, яку знають у всьому світі. У Вас є можливість поспілкуватися з нею біля 30 хвилин. Продумайте запитання: про що б Ви хотіли дізнатися у цієї знаменитості. Розіграйте цю ситуацію зі своїм одногрупником: один з Вас має бути популярною людиною, а інший її фанатом.

Завдання 3. Прочитайте вислови відомих людей про успіх. Як Ви їх розумієте?

1. Не страшно прибігти другим, страшно – не бажати прибігти першим (Святослав Вакарчук, відомий український співак).
2. Віра в себе – тайна життєвих успіхів (Лев Сіленко, відомий політик).
3. Секрет успіху не полягає в тому, щоб не робити помилок. Помилки робити можна. Головне не робити одну й ту ж два рази (Джордж Бернард Шоу, ірландський письменник).
4. Усі наші мрії стануть можливими, якщо ми будемо мати сміливість слідувати за ними до кінця (Уолт Дісней, американський художник-мультиплікатор, режисер).

Завдання 3. Відгадайте, хто ці відомі люди. Використовуйте довідку.

1. Він – по-справжньому культова особистість, що перевернула історію інженерії, конструювання автомобілів та бізнесу. У засновника Ford Motor Company є чого повчитися. Його цілеспрямованість та допитливість надихають і сьогодні.

2. Картини ексцентричного художника впізнають навіть ті люди, що абсолютно не цікавляться мистецтвом. Він був впевнений у власній геніальності і, зрештою, переконав у цьому всіх.

3. Геніальний винахідник, неперевершений інженер, «двигун» суспільного прогресу і автор багатьох досі популярних літературних робіт. На честь нього названий один з кратерів Місяця, одиниця магнітної індукції, аеропорт в Белграді і компанія з виробництва суперкарів нового покоління. Людина-бліскавка, людина-винахід, людина-геній.

4. Гонконзький, китайський та американський кіноактор, режисер, продюсер, каскадер, сценарист і співак. Широко відомий своєю добродійною діяльністю і бере участь у великій кількості різних проектів. Він часто виступає як «посол доброї волі» у різних акціях.

5. Найвідоміший португальський футболіст, нападник італійського клубу «Ювентус» і збірної Португалії, у складі якої є капітаном, а також рекордсменом за кількістю ігор і забитих голів.

6. Американський підприємець. Станом на 2018 рік за версією агентства Bloomberg Джейффрі Безос – найбагатша людина світу. У 1994 році заснував інтернет магазин Amazon.com.

1	2	3	4	5	6

- A.** Сальвадор Далі.
- B.** Джекі Чан.
- C.** Кріштіану Роналдо.
- D.** Нікола Тесла.
- E.** Джейффрі Безос.

Завдання 4. Прочитайте презентації про славетних українців у різних сферах діяльності. Перекажіть прочитану інформацію.

Спорт

Славетні українці

Лілія Подкопаєва

**Народилася 15 серпня 1978 року
в Донецьку.**

Українська гімнастка, володарка 45 золотих, 21 срібної та 14 бронзових медалей.

Абсолютна чемпіонка світу (Японія), володарка Кубка Європи.

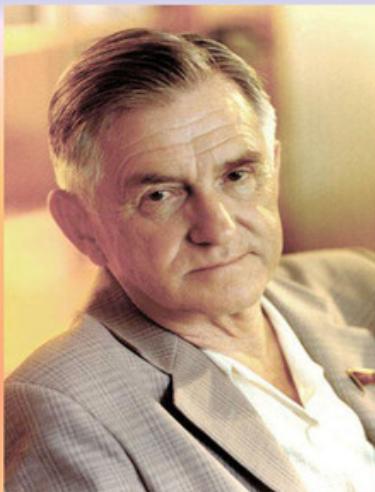
Абсолютна чемпіонка Європи (Великобританія), абсолютна чемпіонка Олімпійських ігор (США).

Заслужений майстер спорту України. Суддя міжнародної категорії.

Наука

Славетні українці

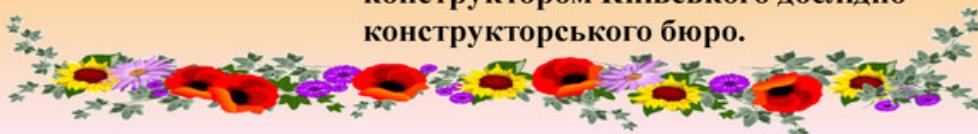
Олег Антонов

Роки життя:

25 січня 1906 – 4 квітня 1984

Народився в С. Троїці Подольського повіту Московської губернії, жив в м. Києві; провідний авіаконструктор, доктор технічних наук, академік; закінчив машинобудівний факультет Ленінградського політехнічного інституту. Основоположник планеризму, створив близько 30 типів планерів; розробив транспортні літаки Ан-8, Ан-12, Ан-22, Ан-26, Ан-32, Ан-72, Ан-124; пасажирські літаки Ан-10, Ан-24; працював генеральним конструктором Київського дослідно-конструкторського бюро.

Письменники

Славетні українці

Леся Українка

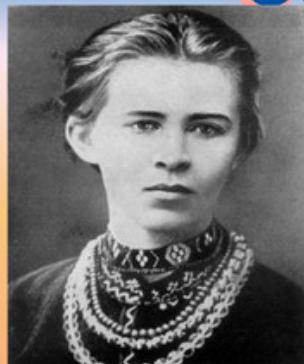
Роки життя:

25 лютого 1871 – 19 липня 1913

(Лариса Петрівна Косач)

Народилася в м. Новоград – Волинському.

Леся Українка - українська письменниця, перекладач, культурний діяч.

Навчалася під керівництвом приватних учителів; знала більше 10 іноземних мов, європейські і слов'янські мови (російську, польську, болгарську та ін.), а також давньогрецьку, латинську, що свідчило про її високий інтелектуальний рівень.

Перший вірш “Надія” написала у 8 років.

Співаки

Славетні українці Софія Ротару

Народилася 7 серпня 1947 року в селі Маршинці Чернівецької області. Софія Ротару – українська естрадна співачка, народна артистка України, Герой України. За багатолітню творчу кар'єру Софія Ротару отримала багато винагород.

Завдання 5. Зробіть презентацію про відомих людей Вашої країни. Оберіть декілька цікавих особистостей з різних галузей знань та напишіть про них за планом:

- *де та коли народився (народилася);*
- *чим відомий;*
- *які нагороди має.*

Завдання 6. Подивіться на картинки та розкажіть про відомих людей:

- у якій сфері діяльності вони відомі;
- чим вони займалися;
- які їхні найвизначніші досягнення.

Чарлі Чаплін

Королева Єлизавета II

Відповіді до завдань:

Тема 5. Варіант 1. Завдання 2.

1 – Д

2 – 3

3 – А

4 – Ж

5 – Е

6 – В

7 – Б

8 – Г

Тема 7. Варіант 2. Завдання 3.

1 – Е. Фото 6.

2 – Д. Фото 2.

3 – Г. Фото 7.

4 – Е. Фото 3.

5 – Б. Фото 5.

6 – А. Фото 4.

7 – В. Фото 1.

Список використаної літератури

1. Антонів О. Українська мова для іноземців : модульний курс / О. Антонів, Л. Паучок. – К. : ІНКОС, 2012. – 268 с.
2. Електронний ресурс. – Режим доступу : <https://rivne1.tv/news/69329>.
3. Електронний ресурс. – Режим доступу : <https://tvoigroshi.com.ua/uk/novosti/plyusy-i-minusy-pokupok-cherez-internet>.
4. Електронний ресурс. – Режим доступу : <https://www.ukraine-is.com/uk/9-viznachnix-misc-ukra%D1%97ni-de-varto-pobuvati-xoch-raz/>.
5. Електронний ресурс. – Режим доступу : <https://opentalk.org.ua/langstory/outstanding-people-of-ukraine-vydatni-lyudy-ukrayiny/>.
6. Електронний ресурс. – Режим доступу : https://ycilka.net/dialog_view.php?id=58.
7. Електронний ресурс. – Режим доступу : http://tvoemisto.tv/news/10_vidomyh_ukraintsiv_pro_uspih_i_te_yak_yog_o_dosyagnuty_67205.html.
8. Зайченко Н. Ф. Практичний курс української мови для іноземців: усне мовлення / Н. Ф. Зайченко, С. А. Воробйова. – К. : Знання України, 2005 – 324 с.
9. Вальченко І. В. Ласкаво просимо! : навч. посібник з української мови для іноземних студентів : у 2-х ч. / І. В. Вальченко, Я. М. Прилуцька ; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х. : ХНАМГ, 2011. – 306 с.
10. Литвин О. Українська мова як іноземна (робочий зошит для студентів) / Литвин О. – Івано-Франківськ : Фоліант, 2010. – 135 с.
11. Луценко В. І. Українська мова для іноземних студентів : навч. посіб. у 4-х т. Т. 1 / Луценко В. І. / М-во освіти і науки України; Нац. гірн. ун-т. – Дніпро : НГУ, 2017. – 84 с.
12. Макарова Г. Розмовляймо українською (вступний курс) : навч. посіб. / Г. Макарова, Л. Паламар, Н. Присяжнюк. – К. : Бібліотека українця, 2002. – Ч. 3. – 162 с.
13. Мар'яна Буряк. «Яблуко» : підручник з української мови як іноземної (базовий рівень). – Львів : Видавництво УКУ, 2015. – 268 с.
14. Мар'яна Буряк. «Яблуко» : робочий зошит до підручника з української мови як іноземної (базовий рівень). – Львів : Видавництво УКУ, 2015. – 145 с.
15. М. Джура. Вивчаймо українську мову! / Джура М. – Львів : ЛА «Піраміда», 2007.– 212 с.
16. Методичні вказівки з дисципліни «Українська мова для слухачів підготовчого відділення для іноземних громадян». Комунікативні теми / Уклад. : І. Є. Зозуля, Ю. В. Поздрань. – Вінниця : ВНТУ, 2020. – 54 с.
17. Методичні вказівки з дисципліни «Українська мова для слухачів підготовчого відділення для іноземних громадян». Говоріння. Частина 1.

Особистісна сфера спілкування / Уклад. : І. Є. Зозуля, Ю. В. Поздрань, А. А. Слободянюк. – Вінниця : ВНТУ, 2020. – 55 с.

18. Назаревич Л. В. Українська мова для іноземців. Практикум (Рівні В1-В2) / Л. Т. Назаревич, Н. І. Гавдида. – 2-е видання; змінене й доповнене. – Тернопіль : ФОП Паляниця В. А., 2017. – 2012 с.

19. Палінська О. (рівень А1-А2). Українська мова як іноземна : книга для студента / Олеся Палінська, Оксана Туркевич. – Львів : Артос, 2011. – 100 с.

20. Палінська О. Українська мова як іноземна : книга для студента / Олеся Палінська. – Львів : Дон Боско, 2014. – 160 с.

21. Костриця Н. М. Розвиток монологічного мовлення в іноземних студентів : навчальний посібник / Н. М. Костриця, І. Є. Зозуля. – Вінниця : ВНТУ, 2020. – 109 с.

22. Макарова Г. І. Розмовляймо українською: Основний курс : навчальний посібник / Г. І. Макарова, Л. М. Паламар, Н. К. Присяжнюк. – 2-ге вид., доповн. та переробл. – К. : Фірма «ІНКОС», 2012. – 188 с.

23. Стандартизовані вимоги: рівні володіння українською мовою як іноземною А1–С2. Зразки сертифікаційних завдань : посібник / Д. Мазурик, О. Антонів, О. Синчак, Г. Бойко. – К. : Фірма «ІНКОС», 2020. – 186 с.

24. Тексти для читання (початковий етап). Частина 1 : навчальний посібник / І. Є. Зозуля, О. М. Новак, О. Д. Присяжна. – Вінниця : ВНТУ, 2017. – 126 с.

25. Дерба С. М. Українська мова : навчальний посібник для іноземців / С. М. Дерба, В. О. Любчевська-Сокур ; КНУ ім. Тараса Шевченка, Ін-т філології, Каф. укр. та рос. мов як іноз. – Київ : Видавництво «Фенікс», 2017. – 116 с.

26. Мазурик Д. Українська мова для іноземців. Крок за кроком / Мазурик Д. – Х. : «Фоліо», 2017. – 288 с.

27. Українська мова для іноземців. Рівень А2 : навчальний посібник / Дегтярьова Т. О., Дядченко Г. В., Коньок О. П. та ін. ; за заг. ред. Т. О. Дегтярьової. – Суми : Університетська книга, 2020. – 215 с.

28. Українська мова для іноземців. Рівень В1 : навчальний посібник / Біденко Л. В., Завгородній В. А., Казанджиєва М. С. та ін. – Суми : Університетська книга, 2020. – 363 с.

Навчальне видання

**Методичні вказівки з дисципліни
«Українська мова для слухачів підготовчого
відділення для іноземних громадян». Говоріння.
Частина I.
Суспільна сфера спілкування**

Укладачі: *Ірина Євгеніївна Зозуля
Юлія В'ячеславівна Поздрань
Алла Анатоліївна Слободянюк*

Рукопис оформлено: *Ю. Поздрань*

Редактор: *О. Ткачук*

Оригінал-макет підготовлено: *О. Ткачук*

Підписано до друку 05.06.2020 р.
Формат 29,7×42¼. Папір офсетний.
Гарнітура Times New Roman.
Друк різографічний. Ум. друк. арк _____.
Наклад 40 (1–21) пр. Зам. № _____.

Видавець та виготовлювач
інформаційний редакційно-видавничий центр.
ВНТУ, ГНК, к. 114.
Хмельницьке шосе, 95,
м. Вінниця, 21021.
Тел. (0432) 65-18-06.
press.vntu.edu.ua;
E-mail: kivc.vntu@gmail.com.
Свідоцтво суб’єкта видавничої справи
серія ДК № 3516 від 01.07.2009 р.